

Τραπεζα Φορολογικής Ενημέρωσης από την Epsilon Net

ΕΝΤΥΠΑ **ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
17 Απριλίου 2018****ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
Αρ. Φύλλου 1319****ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ
Αριθμ. ΠΟΛ. 1068****Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2017, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που συνοποβάλλονται με αυτή.****Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις

α) της [παραγράφου 7 του άρθρου 67 του Ν. 4172/2013](#) (Α' 167),β) του Κεφαλαίου Α' «Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» του Ν. 4389/2016 (Α' 94) και ειδικότερα της περίπτωσης δ της [παραγράφου 2 του άρθρου 2](#), του [άρθρου 7](#), των [παραγράφων 1 και 5 του άρθρου 14](#) και του [άρθρου 41 του Ν. 4389/2016](#),γ) των [άρθρων 5, 6, 10, 11, 14, 15, 18, 19, 20, 32, 35, 36, 37](#) και 41 του Ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως ισχύουν,δ) των [άρθρων 8, 9, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 39, 39Α, 40, 42, 43, 43Α, 59, 60, 64, 67, 69, 70](#) και [72 του Ν. 4172/2013](#) (Α' 167), όπως ισχύουν.ε) του [άρθρου 31 του Ν. 3986/2011](#) (Α' 152) όπως ισχύουν,στ) της αριθμ. [Δ. ΟΡΓ. Α 1036960 ΕΞ 2017/10.3.2017](#) (Β' 968) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)», όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει.2. Τις διατάξεις της αριθμ. [Δ6Α 1015213 ΕΞ 2013/28.01.2013](#) (Β' 130 και 372) απόφασης του Υπουργού και του Υφυπουργού Οικονομικών σχετικά με τη «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στον Γενικό Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών», όπως συμπληρώθηκε, τροποποιήθηκε και ισχύει, σε συνδυασμό με τις διατάξεις της υποπαραγράφου α' της παρ. 3 του άρθρου 41 του Ν. 4389/2016.3. Την αριθμ. [1 τns 20.01.2016](#) (Υ.Ο.Δ.Δ. 18) πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου «Επιλογή και διορισμός Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών», σε συνδυασμό με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της [παραγράφου 10 του άρθρου 41 του Ν. 4389/2016](#) και την αριθμ. [39/3/30.11.2017](#) (Υ.Ο.Δ.Δ. 689) απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε. «Ανανέωση της θτείας του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.»4. Τις διατάξεις της [παραγράφου 5 του άρθρου 18 του Ν. 2753/1999](#) (249 Α') σύμφωνα με τις οποίες «Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δύναται να καθορίζονται οι διαδικασίες, οι λεπτομέρειες και ότι άλλο απαιτείται, ώστε οι δηλώσεις οποιουδήποτε φορολογικού αντικειμένου, καθώς και τα τελωνειακά παραστατικά να μπορούν να υποβάλλονται και με τη χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών μεθόδων και δικτυακών υποδομών».5. Τις διατάξεις της [παραγράφου 1 του άρθρου 69 του Ν. 4472/2017](#) (Α' 74), με τις οποίες καταργήθηκε το [άρθρο 18 του Ν. 4172/2013](#).6. Τις διατάξεις της [παραγράφου 3 του άρθρου 38 του Ν. 2873/2000](#) (Α' 285).7. Τις διατάξεις των [παραγράφων 5 και 7 του άρθρου 73 του Ν. 3842/2010](#) (Α' 58) περί κινήτρων για τη διατήρηση θέσεων εργασίας.

8. Τις διατάξεις των άρθρων 7 περί αποδεικτικής δύναμης στοιχείων ταυτότητας και 8 περί Υπεύθυνης δήλωσης του Ν. 1599/1986 (Α'75), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν με τις διατάξεις του Ν. 2690/1999 (Α' 45) (Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας).

9. Τις διατάξεις της [παραγράφου 1 του άρθρου 11 του Ν. 2690/1999](#) περί βεβαίωσης του γνησίου της υπογραφής και επικύρωσης των αντιγράφων, όπως ισχύει.
10. Τις διατάξεις της [παραγράφου 10 του άρθρου 4](#) και της [παραγράφου 1 του άρθρου 18 του Ν. 3522/2006](#) (Α' 276) περί βεβαίωσης, είσπραξης και επιστροφής εσόδων.
11. Τις διατάξεις του Ν. 3525/2007 (Α'16) περί πολιτιστικών χορηγιών.
12. Τις διατάξεις της παραγράφου Β2 του [άρθρου 43](#) και της παραγράφου Β2 του [άρθρου 44 του Ν. 4030/2011](#) (Α' 249) περί φορολογικών κινήτρων αποκατάστασης κτιρίων στην περιοχή Γεράνι και Μεταξουργείο στο Ιστορικό κέντρο της Αθήνας.
13. Τις διατάξεις του [άρθρου 44 του Ν. 4141/2013](#) (Α' 81) περί προϋποθέσεων δικαιολόγησης απόκτησης μερισμάτων πηλοκτητριών εταιρειών.
14. Τις διατάξεις του Ν. 1497/1984 (Α' 188), όπως ισχύουν περί του τίτλου «Apostille (Convention de la Haye du 5 Octobre 1961)» «Επιστημείωση (Σύμβαση της Χάγης της 5 Οκτωβρίου 1961)».
15. Τις διατάξεις του άρθρου 1 του κεφαλαίου Α' του Ν. 4250/2014 (Α' 74) περί της κατάργησης της υποχρέωσης επικυρώσεων αντιγράφων εγγράφων.
16. Τις [ΠΟΛ. 1005/2017](#) (Β' 145) και [ΠΟΛ. 1100/2017](#) (Β' 2381) αποφάσεις της Υφυπουργού Οικονομικών, περί καθορισμού δαπανών για τις οποίες απαιτείται η χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής ή/και συλλογής αποδείξεων για το φορολογικό έτος 2017 και ένταξης των δαπανών υγείας στο κτίσιμο του αφορολόγητου.
17. Την ανάγκη για ομοιόμορφη εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων των φορολογούμενων, όπως αυτές ορίζονται στην [παραγραφο 1 του άρθρου 67 του Ν. 4172/2013](#).
18. Το γεγονός ότι με την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Προϋπολογισμού της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων

1. Οι ετήσιες δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2017, των υπόχρεων της [παραγράφου 1 του άρθρου 67 του Ν. 4172/2013](#), υποβάλλονται υποχρεωτικά, με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου, έως την ημερομηνία που ορίζουν οι οικείες διατάξεις. Οι ίδιες ημερομηνίες ισχύουν και για τις δηλώσεις που θα υποβληθούν σε εξαιρετικές περιπτώσεις σε χειρόγραφη μορφή στις Δ.Ο.Υ. ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου υποβάλλονται και οι εκπρόθεσμες αρχικές και τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2017, καθώς και οι εκπρόθεσμες αρχικές και τροποποιητικές δηλώσεις των φορολογικών ετών 2015 και 2016.
2. Τα παραπάνω ισχύουν για δηλώσεις που υποβάλλονται είτε από τους ίδιους τους φορολογούμενους με τους δικούς τους κωδικούς πρόσβασης, είτε από εξουσιοδοτημένο λογιστή
- φοροτεχνικό με τους προσωπικούς του κωδικούς πρόσβασης.
- Η εξουσιοδότηση προς τον λογιστή - φοροτεχνικό αφορά στη διαχείριση των εντύπων Ε1, Ε2 (όπως έχουν ενημερωθεί από τα αρχεία της Δ/νσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, εφεξής Δ.ΗΛΕ.Δ.) και του Ε3, ανεξάρτητα αν οι υπόχρεοι είναι εγγεγραμμένοι στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες TaxisNet.
- Στην περίπτωση αυτή βεβαιώνεται το γνήσιο της υπογραφής του φορολογούμενου και της συζύγου του προς τον λογιστή, από οποιαδήποτε διοικητική αρχή ή ΚΕΠ ([άρθρο 11 παρ. 1 Ν. 2690/1999](#), όπως ισχύει).
3. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει η δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής λόγω αποδεδειγμένης τεχνικής αδυναμίας που δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί ή εφόσον κρίνεται από τον αρμόδιο Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν συντρέχει αντικειμενική και πραγματική αδυναμία υποβολής της δήλωσης με ηλεκτρονικό τρόπο, επιτρέπεται να υποβληθούν αυτές σε χειρόγραφη μορφή στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. Αυτό ισχύει και στις περιπτώσεις που η προθεσμία υποβολής της δήλωσης λήγει στο τέλος του έτους, εφόσον υπάρχει αδυναμία ηλεκτρονικής υποβολής.
4. Οι σύζυγοι υποχρεούνται να υποβάλουν κοινή δήλωση για τα εισοδήματά τους εφόσον υφίσταται έγγαμη σχέση κατά τον χρόνο υποβολής της δήλωσης. Υπόχρεος υποβολής δήλωσης είναι ο σύζυγος και για τα εισοδήματα της συζύγου του.

Ειδικότερα, οι σύζυγοι υποβάλλουν χωριστή φορολογική δήλωση, ο καθένας για τα εισοδήματά του, εφόσον έχει διακοπεί η έγγαμη συμβίωση κατά τον χρόνο υποβολής της δήλωσης ή ο ένας από τους δύο συζύγους είναι σε κατάσταση πτώχευσης ή έχει υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση. Το βάρος της απόδειξης για τη διακοπή φέρει ο φορολογούμενος.

Απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η ενημέρωση του Τμήματος Διοικητικής και Μηχανογραφικής Υποστήριξης της αρμόδιας Δ.Ο.Υ με τις παραπάνω μεταβολές.

5. Τα φυσικά πρόσωπα που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, στην περίπτωση που ενημερώσουν το Τμήμα Διοικητικής και Μηχανογραφικής Υποστήριξης της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. με δήλωση μεταβολής, δύνανται να υποβάλουν κοινή δήλωση για τα εισοδήματά τους. Στην περίπτωση αυτή έχουν την ίδια φορολογική αντιμετώπιση με τους έγγαμους και υπόχρεος υποβολής δήλωσης είναι εκείνο το μέρος του συμφώνου συμβίωσης το οποίο κατά την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος δηλώνεται ως υπόχρεος και για τα εισοδήματα του άλλου μέρους του συμφώνου συμβίωσης. Τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο σχετικά με τη χωριστή φορολογική δήλωση των συζύγων εφαρμόζονται ανάλογα και για τα μέρη του συμφώνου συμβίωσης.

6. Οι δηλώσεις των κατοίκων εξωτερικού υποβάλλονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου έως την ημερομηνία που ορίζουν οι οικείες διατάξεις και για τους κατοίκους ημεδαπής. Σε περίπτωση που φορολογικός κάτοικος Ελλάδας μεταφέρει την κατοικία του στο εξωτερικό, η δήλωση υποβάλλεται εμπρόθεσμα καθ' όλη τη διάρκεια του φορολογικού έτους και το αργότερο έως τις 31.12.2018 ([ΠΟΛ. 1201/2017](#) απόφαση Διοικητή ΑΑΔΕ).

7. Οι δηλώσεις των αποβιωσάντων υποβάλλονται σε χειρόγραφη μορφή στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. εμπρόθεσμα έως 31.12.2018. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται ενημέρωση του Τμήματος Διοικητικής και Μηχανογραφικής Υποστήριξης της Δ.Ο.Υ. του αποβιωσάντος πριν από την υποβολή της δήλωσης με την ημερομηνία θανάτου και τα στοιχεία των νόμιμων κληρονόμων / εγγυτέρων συγγενών, προσκομίζοντας τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

8. Σε περίπτωση υποβολής εντύπου Ε3 για ανήλικο τέκνο, του οποίου τα εισοδήματα φορολογούνται στο όνομα του γονέα που ασκεί τη γονική μέριμνα, η δήλωση του γονέα με το Ε3 του ανήλικου τέκνου υποβάλλεται σε χειρόγραφη μορφή στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.

9. Σε περίπτωση πτώχευσης υποβάλλονται δύο δηλώσεις, μια δήλωση από τον σύνδικο πτώχευσης για τα εισοδήματα από την πτωχευτική περιουσία σε χειρόγραφη μορφή στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. και μια δήλωση από τον πτωχό για τα τυχόν εισοδήματα από τη μη πτωχευτική περιουσία ηλεκτρονικά.

10. Οι δηλώσεις με επιφύλαξη υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου και εντός χρονικού διαστήματος 30 ημερών από την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης οφείλουν οι φορολογούμενοι να προσκομίσουν στη Δ.Ο.Υ. τα απαραίτητα δικαιολογητικά, τα οποία αποδεικνύουν τους ισχυρισμούς τους και τον λόγο της επιφύλαξης, προκειμένου να εκκαθαριστούν οι δηλώσεις και να εκδοθούν οι πράξεις διοικητικού προσδιορισμού φόρου από τις Δ.Ο.Υ. εντός της προβλεπόμενης από το [άρθρο 20 παρ. 1 του ΚΦΔ](#), προθεσμίας των 90 ημερών από την υποβολή της δήλωσης. Σε περίπτωση που τα απαιτούμενα δικαιολογητικά δεν προσκομιστούν εντός της προαναφερθείσας προθεσμίας των 30 ημερών, οι δηλώσεις εκκαθαρίζονται, χωρίς να ληφθεί υπόψη η επιφύλαξη, δεδομένου ότι, σύμφωνα με την [παρ. 2 του άρθρου 20 του ΚΦΔ](#), η επιφύλαξη δεν συνεπάγεται την αναστολή της είσπραξης του φόρου.

11. Στην περίπτωση εισφοράς όλου ή μέρους δημόσιου τεχνικού έργου από τον αρχικό ανάδοχο (φυσικό πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα) σε κοινοπραξία ή εταιρία στην οποία συμμετέχει και ο ίδιος, σύμφωνα με τις διατάξεις των τεσσάρων τελευταίων εδαφίων της περ. δ' [παρ. 1 άρθρου 64 Ν. 4172/2013](#), ο φόρος (3%) που βαρύνει τον ανάδοχο συμπληφίζεται από τον αναλογούντα φόρο της κατασκευάστριας εταιρίας ή κοινοπραξίας. Επειδή στην περίπτωση αυτή διενεργήθηκε παρακράτηση φόρου (3%) από τον κύριο του έργου κατά την καταβολή του εργολαβικού ανταλλάγματος στον αρχικό ανάδοχο (φυσικό πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα) και περαιτέρω υποβλήθηκε και το σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο βεβαιώσεων φορολογικού έτους 2017, ο αρχικός ανάδοχος υποβάλλει χειρόγραφα στη Δ.Ο.Υ. δήλωση χωρίς τον συμπληρισμό του παρακρατούμενου φόρου (3%) που διενεργήθηκε από τον κύριο του έργου (σχετ. [ΠΟΛ. 1025/2017](#)).

12. Κατά την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου, καταχωρούνται πρώτα τα έντυπα Ε2 και Ε3, όταν απαιτούνται και κατόπιν το έντυπο Ε1. Η σειρά καταχώρησης των συνυποβαλλόμενων Εντύπων Ε2 και Ε3 επιλέγεται από τον φορολογούμενο. Το έντυπο Ε16 δεν υποβάλλεται ηλεκτρονικά.

Άρθρο 2

Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων και συνυποβαλλόμενων εντύπων

1. Ορίζουμε ότι για το φορολογικό έτος 2017 ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων (Ε1) (παράρτημα Α), καθώς και των συνυποβαλλόμενων εντύπων:

α) της αναλυτικής κατάστασης για τα μισθώματα ακίνητης περιουσίας (Φ-01.002)-(Ε2) (παράρτημα Β),

β) της κατάστασης οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα (Ε3) (παράρτημα Γ) καθώς και της κατάστασης φορολογικής αναμόρφωσης που τη συνοδεύει, και

γ) της δήλωσης κατοχής μηχανημάτων έργων (Ε16) (παράρτημα Δ), έχουν όπως τα σχετικά υποδείγματα που επισυνάπτονται στην παρούσα.

Άρθρο 3

Εκκαθάριση δήλωσης και καταβολή φόρου

1. Η Δ/ση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης πραγματοποιεί την εκκαθάριση των δηλώσεων Φυσικών Προσώπων που υπεβλήθησαν ηλεκτρονικά, εκδίδει τις Πράξεις Διοικητικού ή Διορθωτικού Προσδιορισμού Φόρου, με τις οποίες συνιστάται και βεβαιώνεται η οφειλή ή η απαίτηση των φορολογουμένων και τις κοινοποιεί σε αυτούς, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτ. α' της [παραγρ. 2 του άρθρου 5 του Ν. 4174/2013](#). Οι φορολογούμενοι μπορούν να εκτυπώνουν τις πράξεις προσδιορισμού φόρου από το TaxisNet χρησιμοποιώντας τους κωδικούς πρόσβασης που διαθέτουν.

2. Στις περιπτώσεις που κριθεί απαραίτητος ο έλεγχος των δικαιολογητικών των αρχικών ή τροποποιητικών δηλώσεων που υποβάλλονται ηλεκτρονικά, οι φορολογούμενοι ειδοποιούνται μέσω μηνύματος να προσκομίσουν δικαιολογητικά στη Δ.Ο.Υ. εντός 5 εργάσιμων ημερών, σύμφωνα με την [παρ. 1 του άρθρου 14 του ΚΦΔ](#).

Μετά το πέρας της ανωτέρω προθεσμίας, οι δηλώσεις εκκαθαρίζονται από τις Δ.Ο.Υ., διαγράφοντας ή διορθώνοντας, όπου απαιτείται, ποσά τα οποία συνεπάγονται φορολογική απαλλοτρία, έκπτωση ή ελάφρυνση του δηλούμενου εισοδήματος ή μείωση του φόρου, τα οποία δεν καλύπτονται από ηλεκτρονικά αρχεία ούτε προσκομίζονται για αυτά τα κατάλληλα δικαιολογητικά σε φυσική μορφή και στη συνέχεια εκδίδονται οι πράξεις διοικητικού προσδιορισμού φόρου, σύμφωνα με την [παραγρ. 2 του άρθρου 32 του Ν. 4174/2013](#) (ΚΦΔ).

3. Κατά την υποβολή των δηλώσεων στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει ηλεκτρονική πληροφόρηση των δηλούμενων εισοδημάτων και φόρων, δύναται να ζητηθεί να προσκομιστούν τα δικαιολογητικά στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. Οι πράξεις προσδιορισμού φόρου κοινοποιούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 1 και 2.

4. Για τις τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των οποίων η αρχική δήλωση έχει υποβληθεί μέσω διαδικτύου, τα δικαιολογητικά που προσκομίζει ο φορολογούμενος είναι μόνο αυτά που αφορούν τον λόγο που επικαλείται για την τροποποίηση της δήλωσής του και όχι όλα τα δικαιολογητικά που αφορούν το σύνολο της δήλωσης.

5. Για τις τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος που υποβάλλονται από μισθωτούς ή συνταξιούχους με αναδρομικά μισθών ή συντάξεων προηγούμενων ετών, αμοιβών ιατρών του ΕΣΥ από απογευματινά ιατρεία νοσοκομείων του ΕΣΥ, αυτές παραλαμβάνονται χωρίς πρόστιμα και τόκους μέχρι το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο εκδόθηκαν κατά περίπτωση, οι βεβαιώσεις αποδοχών ή συντάξεων. Οι παραπάνω δηλώσεις υποβάλλονται αποκλειστικά χειρόγραφα στην Δ.Ο.Υ εκτός των δηλώσεων που αφορούν αναδρομικές αποδοχές ή συντάξεις, οι οποίες για το φορολογικό έτος 2015 και εφεξής υποβάλλονται ηλεκτρονικά. Ο φόρος που προσδιορίζεται από τις δηλώσεις αυτές καταβάλλεται σύμφωνα με την [παρ. 6 του άρθρου 67 του ΚΦΕ](#) μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του πρώτου μήνα του επόμενου έτους, ενώ αν η πράξη προσδιορισμού φόρου εκδοθεί το επόμενο έτος, η καταβολή γίνεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από την έκδοση της πράξης προσδιορισμού φόρου.

6. Οι συνταξιούχοι στους οποίους παρακρατήθηκαν από τα εισοδήματά τους ποσά για τη μηνιαία εισφορά υπέρ υγειονομικής περίθαλψης κατά το διάστημα από 1.1.2012 έως 30.6.2016 και τα οποία σύμφωνα με τις διατάξεις του [άρθρου 2 του Ν. 4501/2017](#) τους επιστράφηκαν άτοκα με τη σύνταξη μηνός Δεκεμβρίου 2017, υποβάλλουν τροποποιητικές δηλώσεις για τη φορολόγηση αυτών των ποσών στα έτη που ανάγονται καθώς και αρχική δήλωση φορολογικού έτους 2017 με επιφύλαξη, εφόσον στη σχετική βεβαίωση που θα τους χορηγήσει ο αρμόδιος φορέας, πέραν του καθαρού ποσού των συντάξεων που αντιστοιχούν στο φορολογικό έτος 2017, εμφανίζεται και ο διαχωρισμός των ποσών αυτών που επιστρέφονται στα έτη που αφορούν. Τέλος, οι τροποποιητικές αυτές δηλώσεις υποβάλλονται χωρίς πρόστιμα και τόκους εφόσον υποβάλλονται εντός του φορολογικού έτους στο οποίο εκδόθηκαν οι σχετικές βεβαιώσεις από τον αρμόδιο φορέα.

7. Στην περίπτωση ανείσπρακτων αποδοχών, ο μισθωτός φορολογούμενος που διαθέτει βεβαίωση αποδοχών του εργοδότη του από την οποία δεν προκύπτει ο διαχωρισμός του εισοδήματος από ανείσπρακτες αποδοχές στα έτη που ανάγονται, δύναται να υποβάλει τροποποιητικές δηλώσεις αποκλειστικά χειρόγραφα στη Δ.Ο.Υ. για τη φορολόγηση αυτών των εισοδημάτων κατ' έτος, με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο το οποίο θα αποδεικνύει τον διαχωρισμό των αποδοχών στα έτη που αφορούν, όπως βεβαίωση από πιστοποιημένο λογιστή-φοροτεχνικό βάσει αναλυτικών περιοδικών δηλώσεων (Α.Π.Δ.) του ασφαλιστικού φορέα, κ.λπ. ή παλαιότερες βεβαιώσεις αποδοχών από τις οποίες προκύπτει το ύψος των αποδοχών που είχαν καταστεί ανείσπρακτες, δικαστική απόφαση, κ.α.

8. Για το εισόδημα όλων των κατηγοριών (από μισθωτή υπηρεσία και συντάξεις, από επιχειρηματική/αγροτική δραστηριότητα, από κεφάλαιο, από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου), που έχει αποκτηθεί στην αλλοδαπή, από φορολογικό κάτοικο ημεδαπής και έχει καταβληθεί γι' αυτό ή έχει παρακρατηθεί φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων, εφόσον έχει δικαίωμα και η αλλοδαπή χώρα να φορολογήσει και η Ελλάδα, δηλαδή είτε προβλέπεται με βάση τις διμερείς συμβάσεις να φορολογήσουν και οι δύο χώρες, είτε δεν υπάρχει σύμβαση με τη χώρα προέλευσης του εισοδήματος, ο φόρος πιστώνεται μέχρι το ποσό του φόρου που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα (άρθρο 9 ΚΦΕ). Το ποσό που καταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε αναγράφεται στους κωδικούς 651-652 αν πρόκειται για εισόδημα από μισθούς, συντάξεις κ.λπ. αλλοδαπής προέλευσης, τους κωδικούς 265-266 αν πρόκειται για εισόδημα αξιωματικών και κατώτερου πληρώματος εμπορικού ναυτικού, τους κωδικούς 469-470 για εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, τους κωδικούς 653-654 για εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, τους κωδικούς 683-684 για μερίσματα, τόκους, δικαιώματα, τους κωδικούς 175 -176 για εισόδημα από ακίνητη περιουσία και τέλος τους κωδικούς 867 - 868 για υπεραξία από μεταβίβαση κεφαλαίου.

Οι φορολογούμενοι που έχουν αναγράψει ποσά στους πιο πάνω κωδικούς, δύναται να καλούνται στη Δ.Ο.Υ. για προσκόμιση δικαιολογητικών.

Η καταβολή του ποσού του φόρου στην αλλοδαπή ή η παρακράτησή του, αποδεικνύεται με συγκεκριμένα δικαιολογητικά έγγραφα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κ.Φ.Δ. ([άρθρο 16 Ν. 4174/2013](#)) και όπως αυτά καθορίστηκαν στην [ΠΟΛ. 1026/2014](#) απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε. (170 Β').

Στην περίπτωση που ο φόρος αλλοδαπής έχει καταβληθεί σε άλλο νόμισμα πέραν του ευρώ (π.χ. σε δολάρια Η.Π.Α.), για τις ανάγκες της πίστωσης του φόρου αλλοδαπής λαμβάνεται υπόψη η ισοτιμία ευρώ και ξένου νομίσματος, όπως αυτή προκύπτει κατά την ημερομηνία καταβολής του φόρου στην αλλοδαπή που αναγράφεται στη σχετική βεβαίωση της αρμόδιας φορολογικής αρχής ή Ορκωτού Ελεγκτή. Σε περίπτωση όμως, περιοδικών καταβολών, η μετατροπή γίνεται με βάση τη μέση ετήσια ισοτιμία, όπως αυτή καθορίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Προκειμένου για εισοδήματα από τις Η.Π.Α. πιστώνεται μόνο το ποσό του ομοσπονδιακού φόρου των Η.Π.Α. και όχι και ο πολιτειακός φόρος.

9. Η καταβολή του φόρου γίνεται σε τρεις (3) ισόποσες διμηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Ιουλίου και η καθεμία από τις επόμενες μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των μηνών Σεπτεμβρίου και Νοεμβρίου, από την προθεσμία υποβολής της δήλωσης.
10. Η καταβολή του φόρου που προσδιορίζεται από δηλώσεις που υποβάλλονται καθ' όλη τη διάρκεια του φορολογικού έτους, γίνεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του πρώτου μήνα του επόμενου έτους, ενώ για τις δηλώσεις αυτής της περίπτωσης που υποβάλλονται στη Δ.Ο.Υ. εμπρόθεσμα και η πράξη προσδιορισμού φόρου εκδίδεται το επόμενο έτος, η καταβολή γίνεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από την έκδοση της πράξης προσδιορισμού φόρου.
11. Στις περιπτώσεις που η δήλωση υποβάλλεται εμπρόθεσμα, είτε στη Δ.Ο.Υ. είτε ηλεκτρονικά, καλείται ο φορολογούμενος για έλεγχο δικαιολογητικών και εκκαθαρίζεται από τη Δ.Ο.Υ. μετά την καταληκτική ημερομηνία της πρώτης δόσης, ο φόρος καταβάλλεται σε τρεις (3) ισόποσες δόσεις ανά δίμηνο, σύμφωνα με την [παρ. 6 του άρθρου 67 του ΚΦΕ](#).
12. Για τις δηλώσεις που υποβάλλονται εκπρόθεσμα ο φόρος καταβάλλεται σε τρεις (3) ισόποσες δόσεις και ως αφετηρία υπολογισμού των τόκων λαμβάνεται η λήξη της προθεσμίας που θα έπρεπε να είχε αρχικά καταβληθεί. Ειδικότερα, για δηλώσεις που υποβάλλονται εκπρόθεσμα και οδηγούνται για έλεγχο στη ΔΟΥ δεν λαμβάνεται υπόψη το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την υποβολή της δήλωσης μέχρι την εκκαθάριση αυτής από τη ΔΟΥ.
13. Η καταβολή του φόρου που προσδιορίζεται από δηλώσεις φορολογούμενων που συμμετέχουν σε νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που τηρούν απλογρα-φικά βιβλία, οι οποίοι μπορούν να υποβάλουν δήλωση φορολογίας εισοδήματος μέχρι το πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου μήνα από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, πραγματοποιείται σε δύο (2) ισόποσες διμηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Σεπτεμβρίου 2018 και η δεύτερη μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Νοεμβρίου 2018.
14. Δεν βεβαιώνεται το ποσό που οφείλεται με βάση την πράξη προσδιορισμού φόρου, εφόσον αυτό δεν υπερβαίνει τα τριάντα (30) ευρώ αθροιστικά λαμβανόμενο για τον φορολογούμενο και τη σύζυγό του ([παρ. 1 άρθρου 18 Ν. 3522/2006](#) - ΦΕΚ 276 Α').
15. Δεν επιστρέφεται ποσό φόρου με βάση την πράξη προσδιορισμού φόρου μικρότερο των πέντε (5) ευρώ αθροιστικά λαμβανόμενο για τον φορολογούμενο και τη σύζυγό του ([παρ. 2 άρθρου 18 Ν. 3522/2006](#)).

Άρθρο 4

Περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος

Α. ΓΕΝΙΚΑ

1. Στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος αναγράφεται υποχρεωτικά ο ΑΜΚΑ του υπόχρεου και της συζύγου, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που δεν υποχρεούνται σε απόκτηση ΑΜΚΑ. Υποχρεωτική είναι επίσης και η αναγραφή ΑΜΚΑ των εξαρτώμενων μελών, στον Πίνακα 8. Περαιτέρω, εξαιρούνται από την αναγραφή του ΑΜΚΑ στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος και οι φορολογούμενοι οι οποίοι για λόγους που άπτονται ευαίσθητων προσωπικών τους δεδομένων, δεν επιθυμούν να γνωστοποιήσουν τον ΑΜΚΑ, ούτε για τους ίδιους, ούτε για τα εξαρτώμενα μέλη τους, καθώς και οι υπάλληλοι της Τράπεζας Εμπορίου και Ανάπτυξης Εύξεινου Πόντου.
2. Είναι υποχρεωτική η αναγραφή όλων των εισοδημάτων των υπόχρεων, ανεξάρτητα από το αν φορολογούνται ή όχι, καθώς και ανεξάρτητα από τον τρόπο φορολόγησής τους. Για τα αυτοτελώς ή με ειδικό τρόπο φορολογούμενα εισοδήματα αναγράφεται και ο παρακρατηθείς ή αποδοθείς, κατά περίπτωση, φόρος.
3. Με βάση τα ηλεκτρονικά αρχεία που αποστέλλονται στη Δ.ΗΛ.Δ, με τις αποφάσεις [ΠΟΛ. 1045/2018](#) και [ΠΟΛ. 1033/2014](#) όπως αυτή τροποποιήθηκε με τις [ΠΟΛ. 1054/2015](#) και [1260/2015](#) αποφάσεις, είτε προσυμπληρώνονται ορισμένες κατηγορίες εισοδημάτων (όπως από μισθωτές υπηρεσίες, συντάξεις, κ.λπ.) και οι παρακρατηθέντες φόροι στους αντίστοιχους κωδικούς των πινάκων της δήλωσης, είτε οι φορολογούμενοι ενημερώνονται μέσω πίνακα για τα ποσά των εισοδημάτων τους και των παρακρατηθέντων φόρων, καθώς και λοιπών στοιχείων της δήλωσης (π.χ. δόσεις δανείων).
4. Στις περιπτώσεις κοινών τραπεζικών λογαριασμών σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (κάθε μορφής στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό) υπάρχει υποχρέωση δήλωσης των ποσών των τόκων καταθέσεων που αναλογούν στους πραγματικούς δικαιούχους, οι οποίοι καθορίζονται με βάση τις πραγματικές περιστάσεις. Ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. έχει, σε κάθε περίπτωση, τη διακριτική ευχέρεια να κρίνει αιτιολογημένα διαφορετικά.
5. Με τις διατάξεις της [παραγράφου 3 του άρθρου 31 του Ν. 3986/2011](#) εξαιρούνται από τις υποχρεώσεις καταβολής του τέλους επιτηδεύματος, εκτός εάν πρόκειται για τουριστικούς τόπους, οι εμπορικές επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες που ασκούν τη δραστηριότητα τους σε χωριά με πληθυσμό έως πεντακόσιους (500) κατοίκους και σε νησιά κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους. Για τη διαπίστωση των πληθυσμιακών εξαιρέσεων από την επιβολή του τέλους επιτηδεύματος ή την επιβολή μειωμένου τέλους, λαμβάνεται υπόψη η τελευταία επίσημη Απογραφή Μόνιμου Πληθυσμού της Χώρας. Στην περίπτωση που η δραστηριότητα δεν ασκείται ολόκληρο το φορολογικό έτος σε περιοχή που απαλλιάσσεται, αλλά λόγω μεταφοράς έδρας ασκείται κάποιους μήνες και σε περιοχή που δεν υπάρχει η πληθυσμιακή εξαίρεση, το τέλος επιτηδεύματος επιβάλλεται αναλογικά για τους μήνες λειτουργίας στη μη απαλλιασόμενη περιοχή.
- Με τις διατάξεις του [άρθρου 12 του Ν. 4484/2017](#) τροποποιήθηκε η [παραγράφος 1 του άρθρου 31 του Ν. 3986/2011](#), ως προς την έννοια του υποκαταστήματος για την εφαρμογή των διατάξεων επιβολής του τέλους επιτηδεύματος και δόθηκαν σχετικές οδηγίες με την [ΠΟΛ. 1156/2017](#) εγκύκλιο. Συνεπώς, για τις εγκαταστάσεις που δεν νοούνται ως υποκαταστήματα για τις ανάγκες επιβολής του τέλους επιτηδεύματος και οι οποίες δηλώνονται στον κωδικό 008 του εντύπου Ε3, δεν υπολογίζεται τέλος επιτηδεύματος.

Β. ΕΝΤΥΠΟ Ε2

Για την ηλεκτρονική υποβολή της αναλυτικής κατάστασης για τα μισθώματα ακίνητης περιουσίας (έντυπο Ε2), ορίζονται τα κάτωθι:

Για τη συμπλήρωση της στήλης 4, γίνεται επιλογή της κατηγορίας του δηλούμενου ακινήτου σύμφωνα με την ακόλουθη κατηγοριοποίηση των ακινήτων, που ισχύει για τη συμπλήρωση του εντύπου Ε9: Κατοικία, Μονοκατοικία, Επαγγελματική Στέγη, Οικόπεδο, Αποθήκη, Θέση Στάθμευσης, Σταθμός Αυτοκινήτων ΔΧ, Βιομηχανικό Κτίριο, Ξενοδοχείο, Νοσηλευτήριο, Εκπαιδευτήριο, Αθλητική Εγκατάσταση, Άλλο Κτίριο (Θέατρο, Κινηματογράφος, Μουσείο κ.λπ.), Αγροτεμάχιο, Άλλη Χρήση. Αντίστοιχη συμπλήρωση θα γίνεται και σε περίπτωση χειρόγραφης υποβολής της δήλωσης.

Οι στήλες 13, 14 και 15 συμπληρώνονται με το ακαθάριστο εισόδημα των ακινήτων που αναλογεί στον υπόχρεο κατά κατηγορία όπως εμφανίζεται στους τίτλους των σελίδων. Στις στήλες αυτές συμπληρώνονται και τα ανείσπρακτα εισοδήματα από εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας ([παρ. 4 άρθρου 39 του Ν. 4172/2013](#)) που δηλώθηκαν στο προηγούμενο φορολογικό έτος στους κωδικούς 125-126 και εισπραχθηκαν κατά το έτος 2017.

Η στήλη 16 συμπληρώνεται με τα ποσά των ανείσπρακτων εισοδημάτων από την εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας, εφόσον έως την προθεσμία υποβολής της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος έχει εκδοθεί σε βάρος του μισθωτή διαταγή πληρωμής ή διαταγή απόδοσης μισθίου ή δικαστική απόφαση αποβολής ή επιδίκασης μισθωμάτων ή έχει ασκηθεί εναντίον του μισθωτή αγωγή αποβολής ή επιδίκασης μισθωμάτων που συνοδεύεται από το αποδεικτικό επίδοσής της, σύμφωνα με την [παρ. 4 του άρθρου 39 του ΚΦΕ](#) , και έχουν προσκομιστεί στη Δ.Ο.Υ. ευκρινή φωτοαντίγραφα αυτών πριν από την υποβολή της δήλωσης. Ειδικά για την περίπτωση που ο μισθωτής έχει πτωχεύσει, αρκεί η προσκόμιση αντιγράφου του πίνακα αναγγελίας χρεών στον οποίο εμφανίζεται η απαίτηση του εκμισθωτή/υπεκμισθωτή.

Εξαιρετικά και προκειμένου να δηλωθούν ανείσπρακτα εισοδήματα για το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την έκδοση της απόφασης αποβολής ή της διαταγής απόδοσης χρήσης μισθίου μέχρι την εκτέλεση αυτής, η οποία έλαβε χώρα μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, αρκεί η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης και έκθεσης αποβολής και εγκατάστασης που έχει συνταχθεί από τον δικαστικό επιμελητή, ότι για το ανωτέρω διάστημα τα μισθώματα δεν έχουν εισπραχθεί. Τα ανωτέρω ισχύουν και για τη μη εισπραχθείσα αποζημίωση για εξωσυμβατική χρήση του ακινήτου. Τα απαραίτητα δικαιολογητικά προσκομίζονται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. όπου ελέγχονται και καταχωρούνται πριν από την υποβολή της δήλωσης.

Στη στήλη 17 συμπληρώνεται το είδος μίσθωσης και η χρήση του ακινήτου.

Επιλέγοντας τον κωδικό 60 της στήλης αυτής θα δηλώνονται συγκεντρωτικά ανά ακίνητο όλα τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν από τη βραχυχρόνια εκμίσθωση ακινήτων μέσω ψηφιακών πλατφόρμων (Airbnb, Booking κ.λπ.), ενώ επιλέγοντας τον κωδικό 61 της στήλης θα δηλώνονται συγκεντρωτικά ανά ακίνητο όλα τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν από τη βραχυχρόνια υπεκμίσθωση ακινήτων μέσω ψηφιακών πλατφόρμων (Airbnb, Booking κ.λπ.) κατά το φορολογικό έτος 2017, σύμφωνα με το [άρθρο 39Α του Ν. 4172/2013](#) , όπως ισχύει.

Κατά τη συμπλήρωση της στήλης 18 «Αριθμός Παροχής Ρεύματος» αναγράφεται υποχρεωτικά ο εννιάψήφιος αριθμός παροχής ρεύματος όλων των ακινήτων, εφόσον υπάρχει παροχή, ανεξάρτητα από τη λειτουργία της ή μη, από την εταιρεία που το παρέχει (ΔΕΗ ή οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση), από το είδος του παρεχόμενου ρεύματος (συμβατικό, εργοταξιακό κ.λπ.) και ανεξάρτητα αν από την ίδια παροχή ηλεκτροδοτούνται περισσότερα ακίνητα (γραφεία, καταστήματα, αποθήκες, χώροι στάθμευσης κ.λπ.). Σε περίπτωση που δεν υπάρχει παροχή ρεύματος (μετρητής) ή πρόκειται για αποθήκη ή χώρο στάθμευσης που ηλεκτροδοτείται από τη κοινόχρηστη παροχή ρεύματος, η στήλη αυτή συμπληρώνεται με τον αριθμό «99999999».

Στη στήλη 19 συμπληρώνεται ο αριθμός της δήλωσης πληροφοριακών στοιχείων μίσθωσης ακίνητης περιουσίας.

Ως αύξων αριθμός του Πίνακα Ι «Εκμισθούμενα κτλ. Ακίνητα» των «Συμπληρωματικών Στοιχείων Ακίνητης Περιουσίας» αναγράφεται ο αύξων αριθμός του Πίνακα της 1ης σελίδας.

Στην Αναλυτική Κατάσταση Μισθωμάτων (έντυπο Ε2) δηλώνεται και η ακίνητη περιουσία των εξαρτώμενων ανήλικων τέκνων από τον υπόχρεο γονέα. Τα ακίνητα αυτά συμπληρώνονται και στον Πίνακα Ι της δεύτερης σελίδας του εντύπου, αναγράφοντας και τον ΑΦΜ του τέκνου.

Γ. ΕΝΤΥΠΟ Ε1

Για την ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων (έντυπο Ε1), ορίζονται τα κάτωθι:

Τα στοιχεία του φορολογούμενου απαιτείται να είναι επικαιροποιημένα, καθόσον χρησιμοποιούνται και ως στοιχεία επικοινωνίας από τη Φορολογική Διοίκηση. Κατά την ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης, στην επιβεβαίωση στοιχείων, υποχρεωτικά καταχωρείται και η ηλεκτρονική διεύθυνση (e-mail) που χρησιμοποιείται.

Ειδικά, ο φορολογικός κάτοικος αλλοδαπής υποχρεούται να επιβεβαιώσει και τη χώρα φορολογικής κατοικίας του, όπως αυτή είναι καταχωρημένη στα στοιχεία μητρώου/φυσικού προσώπου, καθώς χρησιμοποιείται για σκοπούς ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών.

Στην περίπτωση που ο φορολογούμενος δεν συμφωνεί με τη χώρα φορολογικής κατοικίας που εμφανίζεται στην επιβεβαίωση στοιχείων ή το πεδίο της χώρας φορολογικής κατοικίας είναι κενό, θα πρέπει να τροποποιήσει / συμπληρώσει το σχετικό πεδίο.

Οι παραπάνω φορολογούμενοι υποχρεούνται σε κάθε περίπτωση, εφόσον κληθούν, να προσκομίσουν το πιστοποιητικό φορολογικής κατοικίας (tax residence certificate) στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., προκειμένου να αποδείξουν τη χώρα της φορολογικής τους κατοικίας.

Τα φυσικά πρόσωπα τα οποία αιτούνται μεταβολής της φορολογικής τους κατοικίας για το έτος 2017, ακολουθούν τη διαδικασία που ορίζεται στην [ΠΟΛ.1201/2017](#) απόφαση Διοικητή ΑΑΔΕ, ενώ για προγενέστερα του 2017 έτη, ακολουθούν τη διαδικασία της [ΠΟΛ.1177/2014](#) εγκυκλίου, αλλά με τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην [ΠΟΛ.1201/2017](#) απόφαση Διοικητή ΑΑΔΕ.

- ΠΙΝΑΚΑΣ 2 (ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ)

α. Οι κωδ. 319-320 συμπληρώνονται από τη Φορολογική Διοίκηση, στην περίπτωση που ο/η φορολογούμενος/η είναι φορολογικός κάτοικος αλλοδαπής.

β. Οι κωδικοί 023-024 συμπληρώνονται από τους φορολογούμενους που εξαιρούνται από την προσκόμιση αποδείξεων για τη διατήρηση της μείωσης φόρου του [άρθρου 16 του Ν. 4172/2013](#) (άρθρο 16 περ. 3δ) και συνεπώς έχουν τη μείωση φόρου, ακόμη κι αν δεν έχουν συγκεντρώσει αποδείξεις για δαπάνες απόκτησης αγαθών και λήψης υπηρεσιών.

γ. Ο κωδ. 329 συμπληρώνεται στην περίπτωση που η δήλωση υποβάλλεται από κηδεμόνα σχολιάζουσας κληρονομιάς, μεσεγγυούχο, προσωρινό διαχειριστή, σύνδικο πτώχευσης, ή δικαστικό εκκαθαριστή. Οι δηλώσεις αυτές υποβάλλονται χειρόγραφα. Σε περίπτωση διορισμού δικαστικού εκκαθαριστή κληρονομιάς, ο δικαστικός εκκαθαριστής έχει υποχρέωση να υποβάλει και τις σχετικές δηλώσεις φόρου εισοδήματος για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν μέχρι την ημερομηνία θανάτου (στον ΑΦΜ του αποβιώσαντος). Για τα εισοδήματα της κληρονομιάς που αποκτώνται μετά τον θάνατο του κληρονομούμενου, ο δικαστικός εκκαθαριστής υποβάλλει χειρόγραφα στη Δ.Ο.Υ. τη δήλωση στον ΑΦΜ του κληρονόμου, ενώ παραμένει η υποχρέωση του κληρονόμου να υποβάλει (με ηλεκτρονική υποβολή) δήλωση για τα μη κληρονομαία εισοδήματά του.

δ. Ο κωδ. 331 συμπληρώνεται στην περίπτωση που η δήλωση υποβάλλεται από κληρονόμο του φορολογούμενου που απεβίωσε.

Ο εξ απογραφής κληρονόμος δηλώνει τα εισοδήματα που προέρχονται από την κληρονομαία περιουσία, η οποία έγινε αποδεκτή με το ευεργέτημα της απογραφής, από κοινού με τα εισοδήματα που προέρχονται από την ατομική του περιουσία (σε μια ενιαία δήλωση), αδιαφόρως εάν η κληρονομιά αποτελεί χωριστή ομάδα με πιθανότητα μερικής ή ολικής διάθεσης αυτής προς ικανοποίηση των κληρονομικών πιστωτών (Γνωμ. 474/1998 Ν.Σ.Κ).

ε. Οι κωδ. 021-022 συμπληρώνονται όταν ασκείται επιχειρηματική δραστηριότητα και ο φορολογούμενος είναι ασφαλισμένος στον ΟΓΑ, προκειμένου να υπολογιστεί η μείωση του φόρου που προβλέπεται στο [άρθρο 16](#), για το μέρος του εισοδήματος που προέρχεται από την αγροτική δραστηριότητα.

στ. Στους κωδ. 037-038 καταχωρείται η ένδειξη ότι ο ασκών αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα είναι κατ' επάγγελμα αγρότης σύμφωνα με την επίσημη ταυτοποίηση από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης ([άρθρο 2 παρ. 1 του Ν. 3874/2010](#) όπως τροποποιήθηκε με το [άρθρο 65 του Ν. 4389/2016](#)).

ζ. Οι κωδικοί 029-030 συμπληρώνονται από τον φορολογούμενο στην περίπτωση που έχει ακίνητα ή καταθέσεις ή οποιαδήποτε άλλη κινητή ή ακίνητη περιουσία στην αλλοδαπή, ανεξάρτητα από το αν αποκτά από αυτή εισόδημα ή όχι. Οι ανωτέρω κωδικοί συμπληρώνονται και από τους φορολογούμενους που έχουν επενδύσει, μέσω ημεδαπού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, σε χρηματοοικονομικά μέσα αλλοδαπού εκδότη (μετοχές, ομόλογα, λοιπά χρεόγραφα).

η. Οι κωδ. 011-012 συμπληρώνονται από όσους ανήκουν στην κατηγορία της παρ. 5 του [άρθρου 8 του Ν. 3023/2002](#) και αφορά τους βουλευτές και ευρωβουλευτές των οποίων τα ποσά της αποζημίωσης και των συντάξεων που διαθέτουν στα κόμματα ή σε συνασπισμούς κομμάτων δεν συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό του ανωτάτου ορίου ιδιωτικής χρηματοδότησης πολιτικού κόμματος ή συνασπισμού.

θ. Οι κωδ. 007-008 συμπληρώνονται από όσους φιλοξενούν ενήλικες υπόχρεους σε υποβολή δήλωσης, εκτός από αυτούς που αναφέρονται στον Πίνακα 8. Τα στοιχεία που συμπληρώνονται είναι ο ΑΦΜ του φιλοξενούμενου και οι μήνες φιλοξενίας.

- ΠΙΝΑΚΑΣ 4 (ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΕΙΣ)

Υποπίνακας 4Α (Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις)

α. Όταν συμπληρώνονται οι κωδικοί 307- 308 σε συνδυασμό με τους κωδικούς 019-020 του Πίνακα 2, απαιτείται η αναγραφή των ΑΦΜ των προσώπων που λαμβάνουν τις υπηρεσίες, ενώ αν πρόκειται για αλλοδαπό πρόσωπο που δεν διαθέτει ΑΦΜ στην Ελλάδα, ο φορολογούμενος καλείται στη Δ.Ο.Υ. για έλεγχο δικαιολογητικών.

β. Όταν συμπληρώνονται εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις (κωδ. 343-344) χωρίς ηλεκτρονική πληροφόρηση, πρέπει να καταχωρούνται οι Α.Φ.Μ. εργοδοτών - ασφαλιστικών φορέων με τα αντίστοιχα ποσά, βάσει των βεβαιώσεων αποδοχών.

γ. Οι κωδικοί 325-326 έχουν συμπληρωθεί από τη Φορολογική Διοίκηση βάσει του αρχείου βεβαιώσεων που αποστέλλουν ηλεκτρονικά οι εκκαθαριστές ([ΠΟΛ. 1045/2018](#)) και αφορούν αμοιβές μελών Δ.Σ. για παροχή υπηρεσίας που σύμφωνα με την περ. δ' της [παρ. 2 του άρθρου 12 του Ν. 4172/2013](#) αποτελούν εισόδημα από μισθωτή εργασία, μετά την αφαίρεση των ασφαλιστικών κρατήσεων που τους διενεργήθηκαν για την ιδιότητά τους αυτή. Στους κωδικούς αυτούς δεν αναγράφονται αμοιβές μελών Δ.Σ. που προέρχονται από διανομή κερδών.

δ. Οι κωδικοί 351-352 συμπληρώνονται από τον φορολογούμενο και αφορούν ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλονται από μισθωτούς ή συνταξιούχους σε ασφαλιστικούς οργανισμούς υποχρεωτικής ασφάλισης εξαιτίας εξαγοράς χρόνου ασφάλισης όπως χρόνου στρατιωτικής θητείας, και οι οποίες μειώνουν το εισόδημα από μισθωτή εργασία ή συντάξεις. Στους ίδιους κωδικούς συμπληρώνονται και οι τυχόν εισφορές

που αποδίδουν τα ίδια τα μέλη Δ.Σ. εξαιτίας υποχρεωτικής ασφάλισης και οι οποίες μειώνουν το εισόδημα από μισθωτή εργασία που αυτοί αποκτούν (περ. δ' [παρ. 2 άρθρ. 12 Ν. 4172/2013](#)). Οι εισφορές αυτές αποδεικνύονται βάσει αποδεικτικών εγγράφων ή σχετικών δικαιολογητικών που οι φορολογούμενοι προσκομίζουν στη Φορολογική Διοίκηση, κατόπιν προσκλήσεώς τους.

ε. Οι κωδικοί 651-652 συμπληρώνονται από τον φορολογούμενο με το ποσό του φόρου που καταβλήθηκε στην αλληλοδαπή για εισόδημα από μισθούς-συντάξεις αλληλοδαπής προέλευσης στο οποίο η Ελλάδα έχει δικαίωμα φορολόγησης. Δεν συμπληρώνεται τυχόν ποσό φόρου που καταβλήθηκε στην αλληλοδαπή για εισόδημα από μισθούς-συντάξεις αλληλοδαπής προέλευσης όπου η Ελλάδα, βάσει ΣΑΔΦ, έχει αποκλειστικό δικαίωμα φορολόγησης.

στ. Οι κωδικοί 393-394 έχουν συμπληρωθεί από τη Φορολογική Διοίκηση βάσει του αρχείου βεβαιώσεων που αποστέλλουν ηλεκτρονικά οι εκκαθαριστές ([ΠΟΛ. 1045/2018](#)) και αφορούν αποδοχές που καταβάλλονται από ημεδαπές εταιρείες για μισθωτές υπηρεσίες που παρέχονται στην αλληλοδαπή από φορολογικό κάτοικο Ελλάδας και οι οποίες δεν υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου στην Ελλάδα. Οι κωδικοί αυτοί συμπληρώνονται προκειμένου να συμψηφιστούν ποσά φόρου που εκ παραδρομής παρακρατήθηκαν στην Ελλάδα.

ζ. Οι κωδικοί 395-396 συμπληρώνονται από τον φορολογούμενο και αφορούν ασφάλισμα που καταβάλλεται σε αυτόν από αλληλοδαπούς φορείς χωρίς μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα στο πλαίσιο ομαδικού ασφαλιστηρίου συνταξιοδοτικού συμβολαίου που ο εργοδότης του είχε συνάψει με αυτούς τους φορείς. Το ασφάλισμα αυτό, για το οποίο δεν διενεργήθηκε η παρακράτηση της περ. ε' [παρ. 1 άρθρου 64 του Ν. 4172/2013](#) από τους εν λόγω φορείς, φορολογείται αυτοτελώς σύμφωνα με τις διατάξεις της [παρ. 4 του άρθρου 15](#) του ίδιου νόμου ανάλογα με τον τρόπο καταβολής (περιοδικά, εφάπαξ, πρόωρη εξαγορά) και οι φορολογούμενοι καλούνται στη Δ.Ο.Υ. για έλεγχο δικαιολογητικών.

Υποπίνακας 4B (εισόδημα αξιωματικών και κατώτερου πληρώματος Ε.Ν.)

Το εισόδημα που αποκτούν οι αξιωματικοί και το κατώτερο πλήρωμα που υπηρετούν σε πλοία του εμπορικού ναυτικού φορολογείται με φορολογικό συντελεστή 15% και 10%, αντίστοιχα, και εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για τα εισοδήματα αυτά.

Υποπίνακας 4Γ1 (εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα)

Το εισόδημα που αποκτάται από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογείται σύμφωνα με τις διατάξεις της [παρ. 1 του άρθρου 21 του Ν. 4172/2013](#).

Το εισόδημα από ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα προσδιορίζεται με λογιστικό τρόπο (έσοδα μείον έξοδα) ανεξάρτητα από την υποχρέωση τήρησης βιβλίων. Οι μη υπόχρεοι σε έκδοση στοιχείων που έχουν πραγματοποιήσει και λιανικές πωλήσεις, προσθέτουν στα ακαθάριστα έσοδά τους και τις πωλήσεις αυτές που αποδεικνύονται είτε με απλές αποδείξεις είσπραξης, είτε με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο.

Προκειμένου να δηλωθεί εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα για το φορολογικό έτος 2017, είναι απαραίτητη η συμπλήρωση του εντύπου Ε3.

Τα κέρδη από ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα (λογιστικός προσδιορισμός) φορολογούνται πλέον αυτοτελώς με την κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 15 (κλίμακα μισθωτών), χωρίς δηλαδή τα εισοδήματα αυτά να αθροίζονται με τυχόν εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα και από μισθούς και συντάξεις ([παρ. 3 άρθρου 29 Ν. 4172/2013](#)).

Ο χαρακτηρισμός του κατ' επάγγελμα αγρότη προκύπτει από επίσημη ταυτοποίηση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης ([άρθρο 2 παρ. 1 Ν. 3874/2010](#), όπως τροποποιήθηκε με το [άρθρο 65 του Ν. 4389/2016](#)).

Για τους κατ' επάγγελμα αγρότες, όπως αυτοί ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία, εφαρμόζονται οι μειώσεις του φόρου του άρθρου 16, εφόσον τουλάχιστον το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικού εισοδήματός τους προέρχεται από αγροτική δραστηριότητα. Στο συνολικό εισόδημα του προηγούμενου εδαφίου δεν περιλαμβάνονται η κύρια σύνταξη από ΟΓΑ, οι αμοιβές από παροχή εργασίας με εργόσημο, οι αμοιβές εργαζομένων υπαγομένων στην ασφάλιση ΟΓΑ σε τυποποιτήτρια, συσκευαστήρια και σε συναφείς χώρους, για έως εκατόν πενήντα (150) ημερομίσθια ανά έτος, καθώς και οι αμοιβές μελών αγροτικών ή/και γυναικείων συνεταιρισμών, που απασχολούνται περιστασιακά και υπάγονται στην ασφάλιση ΟΓΑ.

Κατ' εφαρμογή της [παρ. 2 του άρθρου 29 του Ν. 4172/2013](#) και για το φορολογικό έτος 2017 τα φυσικά πρόσωπα με πρώτη δήλωση έναρξης δραστηριότητας από 1η Ιανουαρίου 2015 και μετά, κατά τα τρία (3) πρώτα έτη άσκησης της δραστηριότητάς τους, έχουν τη μείωση του φορολογικού συντελεστή του πρώτου κλιμακίου του άρθρου 15 κατά πενήντα τοις εκατό (50%) εφόσον αθροιστικά τα ακαθάριστα έσοδα από επιχειρηματική και αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα δεν υπερβαίνουν τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

Το εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα λογίζεται ανεξάρτητα από τον τόπο και τον τρόπο (λιανικώς ή χονδρικώς) πώλησης των ιδίων παραγόμενων αγροτικών προϊόντων ([Δ12 Α 1109216 ΕΞ2014/24.7.2014](#) έγγραφο) και κατ' εφαρμογή του [άρθρου 116 του Ν. 4316/2014](#), ο ορισμός της αγροτικής δραστηριότητας της περίπτωσης σ' της [παρ. 2](#) του Ν. 3874/2010 ισχύει και για λόγους φορολόγησης του κέρδους από τη διαχείριση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έως 100 KW ([ΠΟΛ. 1116/2015](#) εγκύκλιος).

Από 1.1.2017 η δραστηριότητα της οικοτεχνίας όπως ορίζεται στις διατάξεις του [Ν. 3874/2010 \(άρθρο 2 περ. δ'\)](#) και του Ν. 4253/2014 (άρθρο 56 παρ. 2α), περιλαμβάνεται για φορολογικούς σκοπούς στην έννοια της αγροτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Όλες οι κατηγορίες των εισοδηματικών αγροτικών επιδοτήσεων / ενισχύσεων, κατά το μέρος που δεν λήφθηκαν υπόψη κατά τον προσδιορισμό του κέρδους από ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, συμπληρώνονται από τον φορολογούμενο στους κωδικούς 659-660 του εντύπου Ε1 ([ΠΟΛ. 1116/2015](#) εγκύκλιος).

Οι αγροτικές επιδοτήσεις που αφορούν στα έτη 2016 και προηγούμενα φορολογούνται σύμφωνα με τα ισχύοντα στο έτος που ανάγονται (ΠΟΛ. 1116/2015 εγκύκλιος). Δεν επιβάλλονται πρόστιμα και τόκοι για τις τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος που υποβάλλονται από όσους λαμβάνουν αγροτικές επιδοτήσεις, εφόσον οι σχετικές βεβαιώσεις εκδόθηκαν καθυστερημένα από τον ΟΠΕΚΕΠΕ και εκ του λόγου αυτού δεν ήταν δυνατή η υποβολή εμπρόθεσμης δήλωσης για το εισόδημα αυτό. Οι δηλώσεις αυτές υποβάλλονται χειρόγραφα μέχρι το τέλος του φορολογικού έτους που εκδόθηκε η βεβαίωση και η καταβολή του φόρου γίνεται όπως και των λοιπών δηλώσεων με καταληκτική ημερομηνία υποβολής την 31η Δεκεμβρίου εκάστου φορολογικού έτους.

Υποπίνακας 4Γ2 (εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα)

Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται με την κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 15, αφού προστεθούν σε τυχόν εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις. Για τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα δεν εφαρμόζονται οι μειώσεις του άρθρου 16.

Εάν δηλώνεται εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα και από μισθωτή εργασία/συντάξεις, η προκαταβολή φόρου υπολογίζεται στον φόρο κλίμακας που προκύπτει μόνο από το εισόδημα της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η προκαταβολή φόρου υπολογίζεται χωριστά για την επιχειρηματική δραστηριότητα και χωριστά για την αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, ενώ υπολογίζεται προκαταβολή και όταν η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικών δαπανών εντάσσεται στην κατηγορία του εισοδήματος της επιχειρηματικής ή της αγροτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας.

α. Στον υποπίνακα 4Γ2 δηλώνονται τα ακαθάριστα έσοδα, καθαρά κέρδη / ζημίες και οι παρακρατηθέντες -προκαταβλητέοι φόροι των εισοδημάτων από επιχειρηματική δραστηριότητα για τα φυσικά πρόσωπα με έναρξη δραστηριότητας είτε τηρούν βιβλία με βάση τα Ε.Λ.Π., είτε είναι απαλλασσόμενα από την ενημέρωση βιβλίων με βάση τα Ε.Λ.Π. (κωδ. 401-402, 413-414, 415-416, 601-602, 605-606). Η μη συμψηφιζόμενη ζημία μεταφέρεται από τον ίδιο τον φορολογούμενο στο επόμενο φορολογικό έτος, εφόσον στο τρέχον φορολογικό έτος δεν φορολογείται με προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων.

Περιλαμβάνονται και οι πρώην ελεύθεροι επαγγελματίες (πρώην Ζ' πηγή [άρθρου 48 του Ν. 2238/1994](#)), οι οποίοι πλέον θεωρούνται ασκούντες επιχειρηματική δραστηριότητα, αλλα μη έχοντες την εμπορική ιδιότητα.

β. Περιλαμβάνονται τα εισοδήματα ημεδαπής (κωδ. 401-402) και αλλοδαπής προέλευσης (κωδ. 411-412).

γ. Όταν συμπληρώνονται εισοδήματα από συντάξεις (κωδ. 303-304, 321-322) και ο φορολογούμενος παράλληλα αποκτά και εισόδημα από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας για την οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην περίπτωση στ' της παρ. 2 του άρθρου 12 του ίδιου νόμου, τότε το εισόδημα που αποκτά από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας φορολογείται ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες (σχετ. το ΔΕΑΦ Α 1159118/24.11.2015 έγγραφό μας).

δ. Γίνεται διάκριση του εισοδήματος που δηλώνεται από τους μη υπόχρεους σε υποβολή Ε3, δηλαδή φυσικά πρόσωπα χωρίς έναρξη στο Μητρώο (κωδ. 403-404), οι οποίοι είναι μη υπόχρεοι σε τήρηση βιβλίων κατά τις διατάξεις των Ε.Λ.Π., φορολογούνται εξ' ολοκλήρου επί των ακαθάριστων εσόδων, καθόσον δεν αναγνωρίζονται δαπάνες. Στην περίπτωση αυτή υπάγονται και οι αυτο-εκδότες, δηλαδή οι συγγραφείς που έχουν απαλλαγεί από την τήρηση βιβλίων και στοιχείων και συγγράφουν, τυπώνουν, εκδίδουν και προωθούν τα βιβλία τους, χωρίς να έχουν παραχωρήσει την εκμετάλλευση σε κάποιο εκδοτικό οίκο (ΔΕΑΦ Α 1118624 ΕΞ2016/25.7.2016 έγγραφό μας).

ε. Προβλέπονται ειδικοί κωδικοί για να αναγραφούν ακαθάριστα έσοδα από την απόκτηση εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα όταν ο καταβάλλων τις αμοιβές δεν αποστέλλει ηλεκτρονικά την πληροφορία για το δικαιούχο του ανάλογου εισοδήματος (κωδ. 409, 410), καθώς επίσης και ειδικοί κωδικοί για να αναγραφούν οι αντίστοιχοι παρακρατηθέντες φόροι (κωδ. 611- 612).

στ. Το καθαρό εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα ανεξάρτητα της τήρησης απλογραφικών/ διπλογραφικών βιβλίων προκύπτει με λογιστικό προσδιορισμό, με βάση τα τηρούμενα βιβλία απεικόνισης των συναλλαγών της περιόδου κατά την οποία πραγματοποιούνται και αποδεικνύονται με τα κατάλληλα δικαιολογητικά και αποτυπώνονται στο έντυπο Ε3.

ζ. Για τις περιπτώσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 21 του ΚΦΕ συμπληρώνονται οι κωδ. 427- 428.

η. Τα απαλλασσόμενα εισοδήματα ή τα εισοδήματα που φορολογούνται με ειδικό τρόπο και προέρχονται από επιχειρηματική δραστηριότητα αναγράφονται στον Πίνακα 6 της δήλωσης στους κωδ. 659-660.

Υποπίνακας 4Δ1 (εισόδημα από κεφάλαιο)

Στον υποπίνακα Δ1 δηλώνονται τα εισοδήματα της κατηγορίας εισοδήματος από κεφάλαιο που αποκτήθηκαν κατά το φορολογικό έτος 2017, ο φόρος που παρακρατήθηκε στην Ελλάδα στις περιπτώσεις που προβλεπόταν παρακράτηση, ο φόρος που παρακρατήθηκε στην αλλοδαπή εφόσον και η αλλοδαπή χώρα και η Ελλάδα είχαν δικαίωμα φορολόγησης.

Η συμπλήρωση των εισοδημάτων είναι υποχρεωτική, είτε αποκτήθηκαν στην Ελλάδα, είτε στην αλλοδαπή και ανεξάρτητα από το αν τα χρηματικά ποσά παρέμειναν στην αλλοδαπή. Με βάση τα ηλεκτρονικά αρχεία που αποστέλλονται στη Δ.ΗΛΕ.Δ ([ΠΟΛ.1045/2018](#) και [ΠΟΛ.1033/2014](#) όπως αυτή τροποποιήθηκε με την [ΠΟΛ.1260/2015](#)), για τα εισοδήματα ημεδαπής προέλευσης οι φορολογούμενοι ενημερώνονται μέσω πίνακα για τα ποσά των εισοδημάτων τους και των παρακρατηθέντων φόρων.

Στον υποπίνακα αυτό δηλώνονται τα κέρδη που διανέμουν οι εταιρίες όλων των νομικών μορφών που τηρούν διπλογραφικά βιβλία, περιλαμβανομένων και των προσωπικών εταιριών.

5. Στους κωδικούς 291-292 αναγράφονται τα μερίσματα των εισηγμένων και μη εισηγμένων εταιριών, τα κέρδη που διανέμουν νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία, οι προσωρινές απολήψεις εταιριών, καθώς και οι αμοιβές που καταβάλλονται με οποιαδήποτε μορφή στα μέλη ΔΣ, διαχειριστές και εργατοϋπαλληλικό προσωπικό από τα κέρδη του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, εφόσον είναι ημεδαπής προέλευσης.

Τα προμερίσματα ΑΕ, καθώς και οι προσωρινές απολήψεις ΕΠΕ και ΙΚΕ, αναγράφονται μόνο αν αποτελούν εισόδημα του φορολογικού έτους 2017, δηλαδή έχουν καταβληθεί κατά το φορολογικό έτος 2016 αλλά εγκρίθηκαν από το αρμόδιο όργανο κατά το φορολογικό έτος 2017. Αυτά που καταβλήθηκαν μέσα στο φορολογικό έτος 2017, αλλά θα εγκριθούν κατά το 2018 δεν αναγράφονται, διότι θα αποτελέσουν εισόδημα του φορολογικού έτους 2018.

Οι προσωρινές απολήψεις των εταιριών προσωπικών εταιριών με διπλογραφικά βιβλία, αναγράφονται εφόσον καταβλήθηκαν κατά το φορολογικό έτος 2017 (σχετ. ΠΟΛ. 1223/2015 εγκύκλιος).

Στους ίδιους κωδικούς αναγράφονται και οι υπεραποδόσεις των μαθηματικών αποθεματικών από ατομικά ασφαλιστήρια συμβόλαια των ασφαλιστικών εταιριών (σχετ. ΠΟΛ. 1042/2015 εγκύκλιος). Στην περίπτωση λήξης ή πρόωρης εξαγοράς ατομικού συμβολαίου ασφάλισης ζωής, το μέρος που αναλογεί στην επιστροφή καταβεβλημένων ασφαλιστρών, αποτελεί επενδεδυμένο κεφάλαιο που επιστρέφεται και όχι εισόδημα και δεν καλύπτει τεκμήρια.

Στους κωδικούς 295-296 αναγράφονται τα μερίσματα και προμερίσματα των εισηγμένων και μη εισηγμένων μετοχών αλλοδαπής, οι υπεραποδόσεις των μαθηματικών αποθεματικών από ατομικά ασφαλιστήρια συμβόλαια ασφαλιστικών εταιριών αλλοδαπής, οι διανομές κερδών προσωπικών εταιριών με διπλογραφικά αλλοδαπής, οι προσωρινές απολήψεις αλλοδαπής, οι διανομές κερδών των καταπιστευμάτων και των εξωχώριων εταιριών, η διανομή κερδών αμοιβαίων κεφαλαίων που είναι εγκατεστημένα σε τρίτες χώρες και οι αμοιβές που καταβάλλονται με οποιαδήποτε μορφή στα μέλη ΔΣ, διαχειριστές και εργατοϋπαλληλικό προσωπικό από τα κέρδη του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας αλλοδαπής προέλευσης. Αν έχει παρακρατηθεί στο εξωτερικό φόρος, εξετάζεται ποια χώρα προβλέπεται με βάση τις διμερείς συμβάσεις να φορολογήσει κι αν μπορούν και οι δύο χώρες να φορολογήσουν ή αν δεν υπάρχει σύμβαση με την χώρα προέλευσης του εισοδήματος, συμπληρώνεται ολόκληρο το ποσό του φόρου στους κωδικούς 683-684 και κατά την εκκαθάριση πιστώνεται ποσό κατά ανώτατο μέχρι και το ποσό του φόρου που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην ημεδαπή. Στην περίπτωση που εκ παραδρομής έχει παρακρατηθεί φόρος για τα αλλοδαπά μερίσματα και στην ημεδαπή, ενώ δεν προβλέπεται (ΠΟΛ. 1042/2015 εγκύκλιος), αυτός συμπληρώνεται στους κωδικούς 297-298. Αν δεν συμπληρωθεί κανένα ποσό παρακρατηθέντος φόρου, υπολογίζεται ο φόρος που αναλογεί και επιβάλλεται με την πράξη διοικητικού ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου που εκδίδεται κατά περίπτωση.

Προκειμένου να κριθεί αν το εισόδημα από μερίσματα ή λοιπά διανεμόμενα ποσά από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα αποτελεί εισόδημα ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των περιπτώσεων ι' και ια', κατά περίπτωση, της [παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ΚΦΕ](#).

Στον υποπίνακα αυτό δηλώνονται και οι τόκοι που εισπράττονται, από κάθε αιτία, στους κωδικούς 667-668 και 669-670 ανάλογα με την προέλευσή τους.

Στους κωδικούς 671-672 και 673-674, ανάλογα με την προέλευσή τους, δηλώνονται τα δικαιώματα, όταν δεν εισπράττονται στο πλαίσιο επιχειρηματικής δραστηριότητας. Όσον αφορά στα συγγραφικά δικαιώματα, αυτά αποτελούν εισόδημα αυτής της κατηγορίας όταν η εκμετάλλευση των βιβλίων έχει ανατεθεί σε εκδοτικούς οίκους, οι οποίοι καταβάλλουν δικαιώματα σε συγγραφείς που δεν ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα σχετική με την είσπραξη των δικαιωμάτων (σχετ. το ΔΕΑΦ Α 1118624/25.7.2016 έγγραφό μας).

Υποπίνακας 4Δ2 (Εισόδημα από ακίνητη περιουσία)

Στον υποπίνακα 4Δ2 δηλώνεται το ακαθάριστο εισόδημα σε χρήμα ή σε είδος που προκύπτει από την εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή από ιδιοχρησιμοποίηση ή παραχώρηση χρήσης γαιών - γης και ακινήτων σε τρίτους, εγκαταστάσεων ή κατασκευών, χώρων τοποθέτησης διαφημιστικών επιγραφών καθώς επίσης και από εκμίσθωση, υπεκμίσθωση, ιδιοχρησιμοποίηση, δωρεάν παραχώρηση κοινοχρήστων χώρων που ανήκουν σε ιδιοκτήτες διηρημένων ιδιοκτησιών (κωδ. 131-132, 133-134) και από ανείσπρακτα εισοδήματα (κωδ. 125-126). Τα ως άνω ποσά μεταφέρονται στους αντίστοιχους κωδικούς της δήλωσης Ε1 από τα συνολικά ποσά των στηλών του εντύπου Ε2, κατά κατηγορία ακινήτου. Επίσης, δηλώνεται το ακαθάριστο εισόδημα για το οποίο δεν βεβαιώνεται χαρτόσημο (κωδ. 741-742) καθώς και από αποζημίωση λόγω πρόωρης λύσης εμπορικής μίσθωσης καταβληθείσα από τον μισθωτή (κωδ. 121-122).

Τα ανείσπρακτα εισοδήματα από εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας ([παρ. 4 άρθρου 39 Ν. 4172/2013](#)) που δηλώθηκαν στο προηγούμενο φορολογικό έτος στους κωδικούς 125-126 και εισπράχθηκαν κατά το έτος 2017, δηλώνονται ανά κατηγορία ακινήτου και είδος μίσθωσης στο έντυπο Ε2 και τα επιμέρους ποσά μεταφέρονται κατά κατηγορία γαιών - γης ή ακινήτου στους αντίστοιχους κωδικούς της δήλωσης Ε1.

Για όσους ασκούν ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα δεν υπολογίζεται τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση προς ανιόντες, κατιόντες και συζύγους, αγροτικών εκτάσεων στις οποίες περιλαμβάνονται λιβάδια, καλλιιεργήσιμες γαίες, βοσκήσιμες γαίες και κάθε είδους κατασκευές ή εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για την άσκηση της δραστηριότητας αυτής.

Το εισόδημα από ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση τεκμαίρεται ότι συνίσταται στο τρία τοις εκατό (3%) της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου σύμφωνα με τις ισχύουσες τιμές κατά την 31/12/2017.

Αναγνωρίζεται ποσοστό 5% επί του ακαθάριστου εισοδήματος ημεδαπής και αλλοδαπής προέλευσης ως δαπάνες επισκευής, συντήρησης, ανακαίνισης, ή άλλες πάγιες και λειτουργικές δαπάνες όσων ακινήτων αποφέρουν φορολογητέο εισόδημα, ανεξάρτητα από το είδος και τη χρήση αυτών. Οι δαπάνες για γαίες (κωδ. 159-160), εκπίπτουν σε ποσοστό 10% επί του ακαθάριστου εισοδήματος από εκμίσθωση,

υπεκμίσθωση, δωρεάν παραχώρηση και ιδιόχρηση γαιών. Για την απόδειξη του ποσού της αποζημίωσης που καταβάλλει, βάσει νόμου, ο εκμισθωτής στο μισθωτή (κωδ. 163-164) για τη λύση της μισθωτικής σχέσης ακινήτου, καθώς και του ποσού για τις δαπάνες για αντιπλημμυρικά έργα και έργα αποξήρανσης, τα δικαιολογητικά εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις των Ε.Λ.Π. όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.

Το τεκμαρτό εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση κατοικίας μέχρι διακόσια τετραγωνικά μέτρα (200 τμ) προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως κύρια κατοικία προς ανιόντες ή κατιόντες εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, απαλλάσσεται από τον φόρο και δεν αναγράφεται στη δήλωση.

Υποπίνακας 4Ε (Εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου)

Στον υποπίνακα 4Ε δηλώνεται το εισόδημα που προκύπτει από μεταβιβάσεις τίτλων του [άρθρου 42 του ΚΦΕ](#) που πραγματοποιούνται από επαχθή αιτία. Οι μεταβιβάσεις από χαριστική αιτία δεν αποτελούν αντικείμενο του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

Στον υποπίνακα αυτόν επίσης δεν συμπληρώνεται η υπεραξία από μεταβιβάσεις εισηγμένων μετοχών όταν ο μεταβιβάζων συμμετέχει στην εταιρία με ποσοστό συμμετοχής μικρότερο του 0,5% ή από μεταβιβάσεις τίτλων που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε οργανωμένη αγορά οι οποίοι έχουν αποκτηθεί πριν από την 1/1/2009. Τα εισοδήματα αυτά είναι αφορολόγητα και δηλώνονται στον Πίνακα 6.

Όσον αφορά την υπεραξία από μεταβίβαση ακινήτων και δεδομένου ότι έχει ανασταλεί μέχρι τις 31/12/2018 η εφαρμογή των διατάξεων του [άρθρου 41 του ΚΦΕ](#), αυτή δεν αναγράφεται.

Κωδικοί 829-830: Συμπληρώνεται το κέρδος από την πώληση τίτλων του [άρθρου 42 του Ν. 4172/2013](#) (ΚΦΕ), όταν οι τίτλοι έχουν εκδοθεί από ημεδαπή επιχείρηση και η υπεραξία τους φορολογείται.

Κωδικοί 865-866: Συμπληρώνεται το κέρδος από την πώληση τίτλων του [άρθρου 42 του Ν. 4172/2013](#) (ΚΦΕ), όταν οι τίτλοι έχουν εκδοθεί από αλλοδαπή επιχείρηση και η υπεραξία τους φορολογείται.

Κωδικοί 871-872: Συμπληρώνεται η ζημία από την πώληση τίτλων του [άρθρου 42 του Ν. 4172/13](#) (ΚΦΕ), η οποία δύναται να μεταφέρεται για πέντε (5) έτη προκειμένου να συμψηφιστεί με κέρδη από την ίδια αιτία. Ως ζημία νοείται μόνο αυτή που προκύπτει αποκλειστικά από τίτλους που κατονομάζονται στην παρ. 1 του [άρθρου 42 του ΚΦΕ](#) και όχι από τους τίτλους των οποίων η υπεραξία από τη μεταβίβασή τους απαλλάσσεται της φορολογίας.

Προκειμένου να κριθεί αν το εισόδημα από την μεταβίβαση τίτλων αποτελεί εισόδημα ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της περίπτωσης θ' της παραγράφου 1 του [άρθρου 5 του ΚΦΕ](#).

- ΠΙΝΑΚΑΣ 5 (ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ)

1. Αναγράφεται υποχρεωτικά ο ταχυδρομικός κώδικας (Τ.Κ.) της κύριας κατοικίας.

2. Σε περίπτωση που εξαρτώμενο μέλος, κατά την έννοια της [παρ. 1 του άρθρου 11 του ΚΦΕ](#), μισθώνει κατοικία ή οποιοδήποτε τύπου και για οσοδήποτε χρόνο κατάλυμα, διαφορετική από αυτήν της κύριας κατοικίας της οικογένειας (φοιτητής που σπουδάζει σε διαφορετικό τόπο, τέκνο που υπηρετεί τη στρατιωτική του θητεία, κ.λπ.) και εφόσον δεν έχει δική του υποχρέωση υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, σύμφωνα με τις διατάξεις των [άρθρων 11 και 67 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος](#) (σχετ. [ΠΟΛ 1067/2015](#) εγκύκλιος), η κατοικία αυτή δηλώνεται ως δευτερεύουσα από τον γονέα που είναι υπόχρεος να περιλάβει τα εισοδήματα του εξαρτώμενου μέλους του στη δική του δήλωση, προκειμένου να υπαχθεί στις διατάξεις του [άρθρου 31 του ΚΦΕ](#). Ακολούθως, στον Πίνακα 6 αναγράφεται το καθαρό ποσό του ενοικίου που καταβάλλεται για την ενοικίαση κατοικίας ή άλλου καταλύματος, η οποία χρησιμοποιείται για την ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών κάθε παιδιού που σπουδάζει σε σχολές ή σχολεία του εσωτερικού, εφόσον τα παιδιά αυτά αναγράφονται στον Πίνακα 8 της δήλωσης.

3. Η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων, που τυχόν προκύπτει για φορολογούμενους που ήταν άνεργοι κατά το εκάστοτε εξεταζόμενο φορολογικό έτος, φορολογείται σύμφωνα με την κλίμακα της παραγράφου 1 του [άρθρου 15](#) (κλίμακα των μισθωτών), ανεξαρτήτως της διάρκειας εντός του έτους της ανεργίας τους, με την προϋπόθεση ότι προσκομίζουν στη Φορολογική Διοίκηση βεβαίωση ανεργίας από τον ΟΑΕΔ ή τους λοιπούς αρμόδιους φορείς, που να αποδεικνύει ότι ήταν άνεργοι κατά το έτος για το οποίο φορολογούνται ([ΠΟΛ. 1109/2016](#) εγκύκλιος).

Για την ηλεκτρονική υλοποίηση της πιο πάνω διάταξης και την ορθή εκκαθάριση των δηλώσεων των υπόχρεων που εμπίπτουν στην πιο πάνω περίπτωση, τα ταμεία ανεργίας ΟΑΕΔ (Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού), ΓΕΝΕ (Γραφείο Ευρέσεως Ναυτικής Εργασίας) και ΕΤΑΠ - ΜΜΕ (Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης), υποχρεούνται να διαβιβάζουν στη Δ/ση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων καταστάσεις σε ηλεκτρονικό αρχείο, με στοιχεία που αφορούν στους άνεργους του φορολογικού έτους 2017 και επόμενα, ανεξαρτήτως της διάρκειας (εντός του εκάστοτε εξεταζόμενου φορολογικού έτους) της ανεργίας τους.

Η συχνότητα διαβίβασης των παραπάνω στοιχείων είναι ετήσια και ως καταληκτική ημερομηνία αποστολής ορίζεται η 31η Ιανουαρίου εκάστου έτους. Ειδικά για τα αρχεία ανέργων που θα χρησιμοποιηθούν για τις δηλώσεις του φορολογικού έτους 2017 και λόγω της πρώτης εφαρμογής, η προθεσμία αποστολής τους ορίζεται η 28η Φεβρουαρίου 2018.

Τα παραπάνω ζητούνται για την αποφυγή της προσέλευσης των φορολογούμενων στις Δ.Ο.Υ., καθώς και της καθυστέρησης της εκκαθάρισης της φορολογικής τους δήλωσης.

4. Η ισχύς των ηλεκτροκίνητων οχημάτων, η οποία μετράται αποκλειστικά με KW, για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 31 του ΚΦΕ, εξομοιώνεται με αυτή των επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης 1200 κ.ε. και η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης ανέρχεται στις τέσσερις χιλιάδες ευρώ (4.000) ευρώ, ανεξαρτήτως ισχύος του οχήματος. Δεν επιβάλλεται στα αυτοκίνητα αυτά φόρος πολυτελούς διαβίωσης.

5. Όσον αφορά επιβατικά Ι.Χ. αυτοκίνητα με ημερομηνία πρώτης άδειας κυκλοφορίας στην Ελλάδα πριν τις 4.3.2004, τα οποία δεν βρίσκονται πλέον στην κατοχή των ιδιοκτητών τους, οι τελευταίοι, προκειμένου να μην επιβαρυνθούν με την ετήσια αντικειμενική δαπάνη του άρθρου 31 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, οφείλουν να προβούν σε διαγραφή αυτών από το Μητρώο Αδειών Κυκλοφορίας Οχημάτων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από το [άρθρο 69 του Ν. 4484/2017](#) (προσκόμιση υπεύθυνης δήλωσης καταστροφής, διάλυσης ή αχρήστευσης).

6. Δεν υπολογίζεται αντικειμενική δαπάνη αυτοκινήτων Ε.Ι.Χ. καθώς και σκαφών αναψυχής προκειμένου για αυτοκίνητα ή σκάφη αναψυχής που βρίσκονται στην κατοχή ή κυριότητα νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (σχετ. [άρθρο 31 ΚΦΕ](#)).

7. Οι διατάξεις του [άρθρου 32 του Ν. 4172/2013](#) εφαρμόζονται μόνο όταν τις οικείες δαπάνες πραγματοποιούν φυσικά πρόσωπα, ως ιδιώτες και όχι στο πλαίσιο άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας όπου οι σχετικές αγορές έχουν καταχωρηθεί στα λογιστικά τους αρχεία. Οι καταβληθείσες δόσεις επιχειρηματικών δανείων που έχουν καταχωρηθεί στα λογιστικά αρχεία των ατομικών επιχειρήσεων και αφορούν σε δανειακές συμβάσεις που συνήψαν τα εν λόγω πρόσωπα για επιχειρηματικούς σκοπούς, δεν αποτελούν δαπάνη απόκτησης κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 (περίπτωση στ' της παρ. 1 του άρθρου αυτού), οπότε δεν αναγράφονται στους κωδικούς 727-728 του εντύπου Ε1. Το ίδιο ισχύει και για τις δόσεις που καταβάλλονται από τα παραπάνω πρόσωπα στο πλαίσιο συμβάσεων που χαρακτηρίζονται από τα πιστωτικά ιδρύματα ως «δάνεια κεφαλαίου κίνησης» ή ως «σύμβαση πίστωσης δι' ανοικτού λογαριασμού».

8. Το συνολικό ποσό όλων των αγορών χρεογράφων (μετοχών κλπ.) γενικά που πραγματοποιήθηκαν εντός του ίδιου φορολογικού έτους δηλώνεται στους κωδικούς 743-744 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

- ΠΙΝΑΚΑΣ 6 (ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ)

α. Κωδικοί 655-656: Κατά την υποβολή των αρχικών δηλώσεων για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2017, δεν συμπληρώνονται οι κωδικοί 655-656. Οι κωδικοί αυτοί συμπληρώνονται μόνο με υποβολή τροποποιητικής δήλωσης στον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. εκκαθάρισης της αρχικής δήλωσης. Οι ανωτέρω κωδικοί είναι ανενεργοί και ενεργοποιούνται από την Δ.Ο.Υ. όταν ο φορολογούμενος υποβάλει εμπρόθεσμα αίτηση (μέχρι 30 Σεπτεμβρίου) για μείωση προκαταβολής σύμφωνα με την [παρ. 1 του άρθρου 70 του Ν. 4172/2013](#), εφόσον βέβαια συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή των προηγούμενων διατάξεων.

Σε περίπτωση διακοπής εργασιών ατομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας (συμπεριλαμβανομένης και της αγροτικής) κατά το φορολογικό έτος που αφορά η δήλωση και δεν έχει υποβληθεί εκ νέου έναρξη εργασιών μέχρι την υποβολή της δήλωσης (αρχικής ή τροποποιητικής), δεν απαιτείται η συμπλήρωση του παραπάνω κωδικού, διότι δεν βεβαιώνεται προκαταβολή φόρου καθόσον δεν υφίσταται εισόδημα στο διανυόμενο αυτό έτος (έτος υποβολής της δήλωσης).

Όταν ο φορολογούμενος προβεί σε διακοπή εργασιών ατομικής επιχειρηματικής ή και ατομικής αγροτικής δραστηριότητας κατά το φορολογικό έτος 2017 και συνεχίσει την επιχειρηματική του δραστηριότητα ως αγρότης ειδικού καθεστώτος, δεν βεβαιώνεται προκαταβολή μόνο για το εισόδημα της επιχειρηματικής του δραστηριότητας.

Όταν φυσικό πρόσωπο προβαίνει σε διακοπή των εργασιών της επιχειρηματικής του δραστηριότητας (συμπεριλαμβανομένης και της αγροτικής) εντός του φορολογικού έτους 2017 αλλά στο ίδιο φορολογικό έτος αποκτά και άλλα εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα για τα οποία δεν απαιτείται έναρξη και συνεπώς και διακοπή εργασιών (π.χ. εισόδημα από τεκμήρια, εισοδήματα με τίτλους κτήσης, εισοδήματα αλληλοδαπής προέλευσης) για τα εισοδήματα αυτά βεβαιώνεται προκαταβολή φόρου.

Δεν υπολογίζεται προκαταβολή για το εφάπαξ ποσό που εισπράττει ενήλικο τέκνο υπαλλήλου ΟΤΕ από το λογαριασμό νεότητας, το οποίο φορολογείται ως εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα.

β. Κωδικοί 659-660 ή 619-620: Στους κωδικούς αυτούς, ανάλογα με το αν υπάρχει ηλεκτρονική πληροφόρηση, συμπληρώνονται τα εισοδήματα που απαλλήλασσονται του φόρου ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο και εμφανίζεται πίνακας στον οποίο αναλύονται ανάλογα με την προέλευσή τους:

- Εισόδημα φορολογικών κατοίκων αλληλοδαπής που εργάζονται σε πρεσβείες, προξενεία κ.λπ.

- Διατροφή συζύγου και τέκνων.

- Συντάξεις αναπήρων πολέμου ή θυμάτων πολέμου ή αναπήρων που υπέστησαν βλάβη κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους.

- Εξωιδρυματικό επίδομα και κάθε συναφές ποσό που καταβάλλεται σε αναπήρους και το οποίο συγκεντρώνει τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά του εισοδήματος όπως περιοδικότητα, μόνιμη πηγή προέλευσης.

- Μισθοί, συντάξεις και πάγια αντιμισθία που χορηγούνται σε αναπήρους με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 80%.

- Επιδόματα αναγνωρισμένων πολιτικών προσφύγων.

- Επιδόματα επικίνδυνης εργασίας κατά ποσοστό 65%.

- Κέρδη από την διάθεση παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας μέχρι 10 KW.
- Τόκοι ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου ή έντοκων γραμματίων Ελληνικού Δημοσίου.
- Κέρδη πώλησης εισηγμένων μετοχών με ποσοστό συμμετοχής μικρότερο του 0,5%.
- Κέρδη μεταβίβασης εισηγμένων κινητών αξιών (απόκτηση πριν από 1/1/2009).
- Εισοδήματα αθλοδοπής που φορολογούνται μόνο στην αθλοδοπή βάσει Σ.Α.Δ.Φ.
- Αφορολόγητα κέρδη από ημεδαπά ΕΕ/ΕΟΧ/ΕΖΕΖ αμοιβαία κεφάλαια.
- Απαλλασσόμενα (ημεδαπά και εισαγόμενα αθλοδοπά) μερίσματα ναυτιλιακών εταιριών.
- Κοινωνικό εισόδημα αλληλεγγύης.
- Κέρδη μεταβίβασης τίτλων φορολογικού κατοίκου χώρας με την οποία υπάρχει Σ.Α.Δ.Φ. και είναι υπόχρεος για υποβολή δήλωσης από άλλη αιτία με βάση το άρθρο 67 του ΚΦΕ.
- Ασφάλισμα ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων ημεδαπής προέλευσης.
- Πράσινες και συνδεδεμένες αγροτικές ενισχύσεις μέχρι 12.000 ευρώ αθροιζόμενες.
- Λοιπές εισοδηματικές αγροτικές ενισχύσεις.
- Αγροτική επιδότηση πρόωρης συνταξιοδότησης.
- Κέρδος από μεταβίβαση εταιρικών ομολόγων του Ν. 3156/2003, καθώς και εταιρικά ομόλογα εταιριών ΕΕ και ΕΟΧ/ΕΖΕΖ.
- Κέρδος που προκύπτει κατά την ημερομηνία λήξης ομολόγων, μεταξύ της αξίας κτήσης και της ονομαστικής αξίας τους, όταν αυτά διακρατούνται μέχρι τη λήξη τους.
- Ποσά που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθ. 166 του Ν. 4001/2011 , στο πλαίσιο της εγκατάστασης του αγωγού φυσικού αερίου (σχετ. το ΔΕΑΦ 1019566/5.2.2018 έγγραφό μας).
- Λοιπές περιπτώσεις.

γ. Κωδικοί 657-658 ή 617-618: ανάλογα με το αν υπάρχει ηλεκτρονική πληροφόρηση, συμπληρώνονται τα εισοδήματα που απαλλήσσονται του φόρου και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης και εμφανίζεται πίνακας στον οποίο αναλύονται ανάλογα με την προέλευσή τους:

- Μισθοί, συντάξεις και πάγια αντιμισθία οδικά τυφλών ή κινητικά αναπήρων 80% και άνω.
- Αποζημίωση λόγω διακοπής εργασιακής σχέσης.
- Αμοιβές υπαλλήλων της Ε.Ε. (Διατάξεις Προνομίων - Ασυλίων της Ε.Ε.).
- Αμοιβές των εργαζόμενων στην Τράπεζα Εμπορίου και Ανάπτυξης του Εύξεινου Πόντου (Διατάξεις του άρθρου 52 της Ιδρυτικής Συμφωνίας της Τράπεζας).
- Αποδοχές που καταβάλλει ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) στους υπαλλήλους του (Διατάξεις της Σύμβασης για τα προνόμια και Ασυλίες των Ηνωμένων Εθνών).
- Ενιαίο επίδομα στήριξης τέκνων της παρ. ΙΑ2 του Ν. 4093/2012.
- Ειδικό επίδομα τριτέκνων και πολυτέκνων του [άρθρου 40 του Ν. 4141/2013](#) .
- Εκλογική αποζημίωση (παρ. 1.αρ. 108 Π.Δ. 26/2012).
- Μερίσματα των εταιριών της [παρ. 5 του άρθρου 45 του Ν. 4141/2013](#) .

Από τον παραπάνω πίνακα, τα ποσά που αφορούν στο ενιαίο επίδομα στήριξης τέκνων και το ειδικό επίδομα τριτέκνων και πολυτέκνων δεν προσμετρώνται στο ετήσιο καθαρό οικογενειακό εισόδημα, σύμφωνα με τις διατάξεις παρ.7 της υποπαρ. ΙΑ2 της παρ. ΙΑ του [άρθρου 1 του Ν. 4093/2012](#) και περ. α' της παρ. 7 της υποπαρ. Β2 της παρ. Β του άρθρου 3 του κεφαλαίου Β του Ν. 4254/2014, αντίστοιχα.

δ. Κωδικοί 661-662: Αναγράφεται το επίδομα ανεργίας του ΟΑΕΔ, ΓΕΝΕ και ΕΤΑΠ-ΜΜΕ που εισπράχθηκε μέσα στο φορολογικό έτος 2017. Με βάση τις διατάξεις της περ. στ' της [παρ. 2 του άρθρου 14 του Ν. 4172/2013](#) , το επίδομα ανεργίας απαλλήσσεται από τον φόρο, εφόσον το άθροισμα των λοιπών εισοδημάτων του φορολογούμενου δεν υπερβαίνει ετησίως τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ. Εάν δηλώνεται επίδομα ανεργίας στους ανωτέρω κωδικούς και τα λοιπά εισοδήματα του φορολογούμενου (πραγματικό, τεκμαρτό, απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο) υπερβαίνουν τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, τότε το ποσό του επιδόματος ανεργίας προστίθεται στο φορολογητέο εισόδημά του.

ε. Κωδικοί 431-432: Αναγράφονται τα συνολικά καθαρά κέρδη που αναλογούν στα φυσικά πρόσωπα - εταίρους προσωπικών εταιριών που τηρούν απλογραφικά βιβλία, (Ο.Ε., Ε.Ε., κοινωνίες αστικού δικαίου που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, αστικές εταιρίες, κοινοπραξίες κλπ.), μετά την αφαίρεση του φόρου του νομικού προσώπου. Τα εισοδήματα αυτά φορολογούνται μόνο στο όνομα των νομικών προσώπων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του [άρθρου 29 του Ν. 4172/2013](#) εξαντλείται με τον φόρο του νομικού προσώπου η φορολογική υποχρέωση των εταίρων και περαιτέρω δεν πραγματοποιείται παρακράτηση φόρου στα κέρδη που διανέμονται.

στ. Κωδικοί 781-782: Συμπληρώνονται τα ποσά που δεν αποτελούν εισόδημα και εμφανίζεται ομοίως πίνακας για την ανάλυσή τους:

- Πώληση ακινήτου.

- Εφάπαξ καταβλητέα παροχή από ταμεία πρόνοιας και ασφαλιστικούς οργανισμούς του Δημοσίου και επαγγελματικά ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο.

- Διάθεση λοιπών περιουσιακών στοιχείων.

- Εισαγωγή συναλλήλατος από νυν ή πρώην κατοίκους αλλοδαπής.

- Δάνεια.

- Κληρονομίες.

- Δωρεές ή γονικές παροχές χρηματικών ποσών (δωρεοδόχος).

- Κέρδη από λιαχεία, ΠΡΟΠΟ, ΛΟΤΤΟ κ.λπ.

- Επίδομα αλλοδαπής (περίπτ. γ [παρ. 1 άρθρ. 14 ΚΦΕ](#)).

- Χρηματική αποζημίωση που καταβάλλεται με βάση τις διατάξεις της [παρ. 1 άρθρου 168 του Ν. 4001/2011](#) για την αποκατάσταση ζημιάς ή φθοράς που προκλήθηκε από την εγκατάσταση του αγωγού φυσικού αερίου (σχετ. το ΔΕΑΦ 1019566/5.2.2018 έγγραφό μας).

- Αποζημίωση για ηθική βλάβη.

- Υποτροφίες που δεν φέρουν τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά του εισοδήματος και της [παρ. 6 του άρθρου 24 του Ν. 4386/2016](#).

- Επιστροφές καταβεβλημένων κεφαλαίων/ δανείων.

- Κοινωνικό Μέρισμα.

- Εισπραττόμενα από συζύγους χρηματικά ποσά, δυνάμει του άρθρου 1400 του Α.Κ., λόγω αξίωσης συμμετοχής στα αποκτήματα του γάμου (σχετ. το ΔΕΑΦ 1017570/1.2.2018 έγγραφό μας).

- Ποσό που προκύπτει από τον πλειστηριασμό κατοικιών, προκειμένου να καλυφθεί το τεκμήριο της ολοσχερούς τοκοχρεωλυτικής απόσβεσης του στεγαστικού δανείου (κωδικοί 727-728 του Πίνακα 5).

- Λοιπές περιπτώσεις (στις περιπτώσεις αυτές συγκαταλέγονται και ποσά που δεν έχουν τα εννοιολογικά γνωρίσματα του εισοδήματος ήτοι δεν υπάρχει περιοδικότητα και μόνιμη πηγή προέλευσης).

Επιστροφή καταβεβλημένων κεφαλαίων/ δανείων κ.λπ. μπορεί να συμπληρωθεί μόνο όταν το έτος που χορηγήθηκαν τα ποσά, υπάγονταν σε τεκμήριο. Συγκεκριμένα, μπορεί να δηλωθεί επιστροφή εταιρικού ή μετοχικού κεφαλαίου ή χρηματικού ποσού δανείου που επιστρέφεται από τον δανειολήπτη, μόνο εφόσον τα έτη που χορηγήθηκαν αυτά τα ποσά (ως καταβεβλημένο κεφάλαιο για αγορά επιχείρησης, σύσταση ή συμμετοχή σε αύξηση κεφαλαίου, για αγορά χρεογράφων, για χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε), αποτελούσαν δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων και είχαν δηλωθεί ορθά και συνεπώς είχαν ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους που καταβλήθηκαν. Σε αντίθετη περίπτωση, κάθε ποσό που καταβλήθηκε μειώνει τα ποσά αυτά και αναγράφεται μόνο η τυχόν διαφορά που προκύπτει. Στην περίπτωση πώλησης μετοχών εντός του εξεταζόμενου φορολογικού έτους, αναγράφεται το ποσό που αντιστοιχεί στην επιστροφή του επενδεδυμένου κεφαλαίου, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές αποκτήθηκαν από 1.1.2014 και μετά, ενώ το τυχόν κέρδος, το οποίο αποτελεί εισόδημα, αναγράφεται είτε στον υποπίνακα 4Ε (αν φορολογείται) είτε στον Πίνακα 6 (αν δεν φορολογείται) κατά περίπτωση.

ζ. Κωδικοί 783-784: Δηλώνεται μόνο το τυχόν υπόλοιπο χρησιμοποιήσιμο μέρος των ποσών που είχαν ενταχθεί στις διατάξεις των άρθρων 88 του Ν. 3259/2004 και [18 του Ν. 3842/2010](#), το οποίο χρησιμοποιήθηκε κατά το εξεταζόμενο έτος. Οι φορολογούμενοι που θα δηλώσουν ποσά στους κωδικούς αυτούς, δύνανται να οδηγηθούν στις Δ.Ο.Υ. για έλεγχο. Οι κωδικοί αυτοί χρησιμοποιούνται μόνο για κάλυψη δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων.

η. Κωδικοί 787-788: Ανάλυση κεφαλαίου που ήδη φορολογήθηκε ή απαλλοττώταν από τον φόρο.

θ. Προστέθηκαν νέοι κωδικοί 429-430 «Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία - χρηματικά ποσά που δεν μειώνουν την ετήσια δαπάνη», στους οποίους αναγράφονται χρηματικά ποσά τα οποία έχουν εισπραχθεί, αλλά με βάση τις ισχύουσες διατάξεις δεν καλύπτουν τεκμήρια.

Υποχρεωτική αναγραφή γίνεται μόνο αν τα ποσά αυτά αποτελούν εισόδημα, ενώ δεν υπάγονται στην ειδική εισφορά αλληλεγγύης. Ποσά που δεν αποτελούν εισόδημα αναγράφονται προαιρετικά. Τα ποσά που αναγράφονται πρέπει να αποδεικνύονται με τα κατάλληλα δικαιολογητικά, κατά περίπτωση.

- ΠΙΝΑΚΑΣ 7 (ΠΟΣΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΠΟΥ ΑΦΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ Η΄ ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΟΡΟ)

Στους κωδικούς 049-050 «Δαπάνη αγοράς αγαθών και παροχής υπηρεσιών», αναγράφονται τα χρηματικά ποσά που καταβλήθηκαν για τη διατήρηση της μείωσης φόρου σύμφωνα με το [άρθρο 16 του Ν. 4172/2013](#). Ο φορολογούμενος απαιτείται να έχει πραγματοποιήσει τις δαπάνες αυτές στην ημεδαπή ή σε κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ε.Ο.Χ. και να τις έχει εξοφλήσει με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, όπως ενδεικτικά κάρτες και μέσα πληρωμής με κάρτες (χρεωστικές ή πιστωτικές κάρτες, προπληρωμένες κάρτες - prepaid cards), μέσω λογαριασμού πληρωμών Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών του Ν. 3862/2010 (μεταφορά πίστωσης, εντολές άμεσης χρέωσης, πάγιες εντολές, τραπεζικές ή ταχυδρομικές επιταγές), μέσω ηλεκτρονικής τραπεζικής (e-banking), ηλεκτρονικού πορτοφολιού (e-wallet κ.λπ.), το ελάχιστο ποσό των οποίων προσδιορίζεται ως ποσοστό του φορολογητέου εισοδήματός του, σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Εισόδημα (σε ευρώ)	Ποσοστό ελάχιστης δαπάνης με ηλεκτρονική συναλλαγή και μέσα πληρωμής με κάρτα (προοδευτική εφαρμογή)
1-10.000	10%
10.000,01-30.000	15%
30.000,01 και άνω	20% και μέχρι 30.000 ευρώ

Ειδικά για το φορολογικό έτος 2017 και για τις δαπάνες που καταχωρήθηκαν στην «Κάρτα Αποδείξεων» ισχύουν όσα ορίζονται με την παρούσα για τον κωδικό 341 του Πίνακα 9.

Οι δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών που λαμβάνονται υπόψη για τη διατήρηση της μείωσης του φόρου είναι αυτές που ορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 2 της [ΠΟΛ. 1005/2017](#) απόφασης του Διοικητή ΑΑΔΕ, όπως ισχύει. Διευκρινίσεις για την εφαρμογή των παραπάνω έχουν δοθεί με την [ΠΟΛ.1062/2017](#) εγκύκλιο.

Οι παραπάνω κωδικοί δεν προσυμπληρώνονται από τη Φορολογική Διοίκηση, αλλά οι ίδιοι οι φορολογούμενοι υπολογίζουν το σύνολο και το αναγράφουν. Προς διευκόλυνση του υπολογισμού αυτού, η Φορολογική Διοίκηση αναρτά την ηλεκτρονική πληροφόρηση που έχει στη διάθεσή της και οι φορολογούμενοι έχοντας οι ίδιοι το βάρος της απόδειξης, αναγράφουν αυτά που πληρούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις. Δαπάνες οι οποίες έχουν μεν εξοφληθεί με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής αλλά δεν περιλαμβάνονται στην αναρτώμενη πληροφόρηση, συμπεριλαμβάνονται εφόσον πληρούν τις ίδιες προϋποθέσεις και αποδεικνύονται από τον φορολογούμενο με κάθε πρόσφορο μέσο.

Σε περίπτωση που κάποια από τα δικαιολογητικά που αφορούν δαπάνες διατήρησης μείωσης φόρου, έχουν κατατεθεί στον εργοδότη του φορολογούμενου ή στο ασφαλιστικό ταμείο/ ασφαλιστική εταιρία που είναι ασφαλισμένος, προκειμένου να αποζημιωθεί για την πραγματοποίηση αυτών των δαπανών, λαμβάνεται υπόψη μόνο το τυχόν μέρος της δαπάνης που επιβαρύνθηκε ο ίδιος ο φορολογούμενος. Ενδεικτικά παραδείγματα τέτοιων δαπανών αποτελούν οι φαρμακευτικές, οι δαπάνες για την αγορά ορθοπεδικών ειδών (νάρθηκες, κηδεμόνες, υποδήματα κ.λπ.), αναληψιμων νοσηλευτικών υλικών, αναπηρικών βοηθητικών οργάνων (πατερίτσες, αναπηρικά αμαξίδια, στρώματα κατάκλισης κ.λπ.), ειδικών μηχανημάτων (νεφελιοποιητές, συσκευές αναρρόφησης, φιάλες οξυγόνου κ.λπ.), οι δαπάνες για έξοδα μετακίνησης και διαμονής των ασφαλισμένων, οι δαπάνες για νοσήλια, οι δαπάνες για βρεφονηπιακούς σταθμούς κ.λπ., όταν δεν καλύπτονται στο σύνολό τους από εργοδότες, ασφαλιστικά ταμεία και ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες δύναται να χρησιμοποιηθούν από τους φορολογούμενους, υπό την προϋπόθεση ότι δεν αποτελούν δαπάνες που εκπίπτουν με βάση άλλη φορολογική διάταξη. Προκειμένου να ληφθούν αυτά τα ποσά υπόψη, απαιτείται βεβαίωση του εργοδότη ή του ασφαλιστικού ταμείου ή της ασφαλιστικής εταιρίας από την οποία να προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Τα στοιχεία του προσώπου για το οποίο καταβλήθηκε η δαπάνη.
- Ο τρόπος εξόφλησης και το συνολικό ποσό της δαπάνης, για το οποίο υποβλήθηκαν δικαιολογητικά.
- Ο αριθμός και η ημερομηνία της απόδειξης παροχής υπηρεσιών ή της απόδειξης λιανικής πώλησης στην οποία αναγράφεται το ποσό της δαπάνης.
- Το ποσό της δαπάνης που καλύφθηκε από τον εργοδότη ή το ασφαλιστικό ταμείο ή την ασφαλιστική επιχείρηση και
- Το υπόλοιπο ποσό της δαπάνης με το οποίο επιβαρύνεται ο φορολογούμενος.

Στην περίπτωση που η βεβαίωση εκδοθεί κατά το επόμενο έτος από το έτος που κατεβλήθησαν οι δαπάνες, είτε υποβάλλεται τροποποιητική δήλωση βάσει του [άρθρου 19 του Ν. 4174/2013](#) για το έτος που κατεβλήθησαν, είτε δηλώνονται για να εκπέσουν στο έτος χορήγησης της βεβαίωσης. Οι κωδικοί 051-052 καταργούνται λόγω του ότι με την κατάργηση του [άρθρου 18 του Ν. 4172/2013](#), από 1.1.2017 και στο εξής οι ιατρικές δαπάνες δεν μειώνουν τον φόρο ([ΠΟΛ. 1112/2017](#) εγκύκλιος) αλλά οι εν λόγω δαπάνες δηλώνονται μαζί με τις λοιπές δαπάνες του φορολογούμενου στους κωδικούς 049-050 ([ΠΟΛ. 1100/2017](#) απόφαση της Υφυπουργού Οικονομικών).

Οι κωδικοί 075-076 καθίστανται ανενεργοί, δεδομένου ότι ο λογαριασμός της Τράπεζας της Ελλάδος στον οποίο καταβλήθηκαν ποσά για την απόσβεση του δημόσιου χρέους καταργήθηκε μετά από την τελική εκκαθάρισή του, βάσει της αριθμ. 3684/8-3-2016 απόφασης του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων (ΑΔΑ: 06-0523).

Στους κωδικούς 055-056 και 057-058 αναγράφονται τα ποσά δαπάνης για την ιδιωτική χρηματοδότηση πολιτικού κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων, καθώς και για την ιδιωτική χρηματοδότηση υποψηφίων ή αιρετών αντιπροσώπων της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αντίστοιχα (άρθρο 8 Ν. 3023/2002 , όπως ισχύει). Σύμφωνα με τις διατάξεις της [παρ. 3 του άρθρου 19 του Ν. 4172/2013](#) (η οποία προστέθηκε με την [παρ. 1 του άρθρου 45 του Ν. 4472/2017](#)), ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) επί των ανωτέρω ποσών που χορηγούνται σε δικαιούχους χρηματοδότησης της περ. ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 3023/2002 , όπως ισχύει, εκπίπτει από τον φόρο, με την προϋπόθεση ότι τα ποσά αυτά υπερβαίνουν στη διάρκεια του φορολογικού έτους τα εκατό (100) ευρώ. Επιπλέον, το συνολικό ποσό των εν λόγω δαπανών δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογητέου εισοδήματος του χρηματοδότη και με την επιφύλαξη των παρ. 1 , 2 και 5 του άρθρου 8 του Ν. 3023/2002 , όπως ισχύει.

Η ιδιωτική χρηματοδότηση πολιτικού κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων, από το ίδιο πρόσωπο/χρηματοδότη, κατά τη διάρκεια του ίδιου έτους δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ (μη συμπεριλαμβανομένων στον υπολογισμό του εν λόγω ορίου των ποσών της αποζημίωσης βουλευτών και ευρωβουλευτών και των συντάξεων βουλευτών και ευρωβουλευτών που διατίθενται στα κόμματα ή σε συνασπισμούς κομμάτων). Αντίστοιχα, η χρηματοδότηση υποψηφίου ή/και αιρετού αντιπροσώπου της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από το ίδιο πρόσωπο/χρηματοδότη, κατά τη διάρκεια του ίδιου έτους, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ (άρθρο 8 Ν. 3023/2002 , όπως ισχύει).

Κάθε ποσό χρηματοδότησης προς πολιτικά κόμματα ή συνασπισμούς κομμάτων, καθώς και προς υποψηφίους ή/και αιρετούς αντιπροσώπους της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που υπερβαίνει τα 500 ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά μόνο μέσω των τραπεζικών λογαριασμών που τηρούνται από τους δικαιούχους χρηματοδότησης, με ονομαστική κατάθεση. Η χρηματοδότηση με ποσά μικρότερα των ανωτέρω μπορεί να πραγματοποιείται με οποιαδήποτε μέθοδο επιτρέπει τη σύνδεση του προσφερόμενου ποσού με κάποιο φυσικό πρόσωπο το οποίο να μπορεί να ταυτο-ποιηθεί. Σε περίπτωση χρηματοδότησης χωρίς τραπεζική κατάθεση στους προαναφερθέντες λογαριασμούς εκδίδεται υποχρεωτικά απόδειξη είσπραξης, στην οποία αναγράφεται το ονοματεπώνυμο και ο αριθμός φορολογικού μητρώου ή ο αριθμός δεητίου ταυτότητας του καταθέτοντος προσώπου (άρθρα 7 και 7β Ν. 3023/2002 , όπως ισχύει).

Τα πρόσωπα που χρηματοδοτούν τους ως άνω δικαιούχους φυσικά πρόσωπα με ποσά άνω των 300 ευρώ ανεξαρτήτως τρόπου χρηματοδότησης, ελέγχονται σύμφωνα με τις διατάξεις του [άρθρου 32 του Ν. 4172/2013](#) και υποχρεούνται να συμπεριλάβουν το ποσό της χρηματοδότησης στον πίνακα 5.2 (κωδικοί 725-726) της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Για την ιδιωτική χρηματοδότηση εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων του Ν. 3023/2002, όπως ισχύουν, για τον έλεγχο των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και βουλευτών.

- ΠΙΝΑΚΑΣ 8 (ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΩΝ ΜΕΛΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ)

Για τα εξαρτώμενα μέλη σύμφωνα με την [παρ. 1 του άρθρου 11 του ΚΦΕ](#) (άγαμα τέκνα, ανιόντες, ανήλικοι ορφανοί συγγενείς, αδέρφια με αναπηρία κλπ.) η αναγραφή του ΑΦΜ είναι υποχρεωτική για τα άνω των 18 ετών, καθώς και για τα εξαρτώμενα μέλη κάτω των 18, εφόσον τους έχει αποδοθεί ΑΦΜ κατά τον χρόνο υποβολής της δήλωσης.

Στον πίνακα αυτό αναγράφεται το όνομα, το έτος γέννησης, η σχολή ή σχολείο, ο ΑΦΜ, ο ΑΜΚΑ. Οι φορολογούμενοι που δεν επιθυμούν να γνωστοποιήσουν τον ΑΜΚΑ των εξαρτώμενων μελών τους, υποβάλλουν τις δηλώσεις τους χειρόγραφα στη Δ.Ο.Υ. Επίσης συμπληρώνεται και το σχετικό πεδίο, εφόσον συντρέχει περίπτωση, ότι πρόκειται για ανήλικα εξαρτώμενα τέκνα που είναι υπόχρεα σε υποβολή δήλωσης και υποχρεωτικά ο ΑΦΜ του ανήλικου που υποχρεούται να υποβάλει δήλωση.

- ΠΙΝΑΚΑΣ 9 (ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΑΚΕΛΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ)

Στον κωδικό 341 θα υπάρχουν συμπληρωμένα από τη Φορολογική Διοίκηση ποσά που αφορούν σε αγορές που έχουν καταχωρηθεί, κατά το φορολογικό έτος 2017, στην κάρτα αποδείξεων. Η περιγραφή του κωδικού «Ποσά δαπανών από την κάρτα αποδείξεων» θα υπάρχει μόνο κατά την ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης. Από τις αποδείξεις που έχουν καταχωρηθεί στην κάρτα αποδείξεων, όσες έχουν εξοφληθεί με ηλεκτρονικό μέσο πληρωμής περιλαμβάνονται και στην ηλεκτρονική πληροφόρηση που θα αναρτηθεί για τη συμπλήρωση των κωδικών 049-050, ενώ όσες έχουν εξοφληθεί με μετρητά, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη διατήρηση της μείωσης του φόρου μόνο από τους φορολογούμενους εβδομήντα (70) ετών και άνω, από άτομα με ποσοστό αναπηρίας ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω, από όσους βρίσκονται σε δικαστική συμπαράσταση, από φορολογικούς κάτοικους της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ. υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 20 του ΚΦΕ που υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης στην Ελλάδα και φορολογούνται με την κλίμακα για μισθωτή εργασία και συντάξεις (περ. β της [παρ. 3 του άρθρου 16 του ΚΦΕ](#)).

Άρθρο 5

Δικαιολογητικά που συνοποβάλλονται ή φυλάσσονται για μελλοντικό έλεγχο

Στις περιπτώσεις που η δήλωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων υποβάλλεται χειρόγραφα μέσω Δ.Ο.Υ., συνοποβάλλονται, κατά περίπτωση, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, σε ευκρινή φωτοαντίγραφα, σύμφωνα με τις διατάξεις του [άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α΄ του Ν. 4250/2014](#) , ενώ όταν οι δηλώσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά, τα ως άνω δικαιολογητικά φυλάσσονται από τον φορολογούμενο για μελλοντικό έλεγχο.

1. Τα έντυπα της αναλυτικής κατάστασης για τα μισθώματα ακίνητης περιουσίας (Ε2) και της κατάστασης οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα (Ε3) συνοποβάλλονται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, ανάλογα με την κατηγορία των δηλούμενων εισοδημάτων, αποτελούν αδιαίρετη ενότητα με αυτήν και πρέπει να συμπληρώνονται σε όλες τις ενδείξεις τους. Τα

προαναφερθέντα ισχύουν και για το έντυπο δήλωσης κατοχής μηχανημάτων έργων (Ε16), το οποίο δεν συνοποβάλλεται αλλά φυλάσσεται από τον φορολογούμενο για μελλοντικό έλεγχο.

2. Η αναλυτική κατάσταση για τα μισθώματα ακινήτων (Ε2) και η κατάσταση οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα (Ε3), σε περίπτωση υποβολής της δήλωσης σε φυσική μορφή, μπορεί να υποβληθούν σε προεκτυπωμένα έντυπα από τους υπόχρεους που έχουν τη δυνατότητα προεκτύπωσής τους με μηχανογραφικά μέσα, τα οποία, όμως, πρέπει να πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές και να αναφέρουν τα στοιχεία που περιέχονται στα αντίστοιχα έντυπα.

3. Οι φορολογούμενοι που ασκούν ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα, με τη δήλωση εισοδήματος υποβάλλουν, σε περίπτωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, αντίγραφο ισολογισμού νόμιμα υπογραμμένο.

4. Για την εφαρμογή της [παραγράφου 4 του άρθρου 11 του Ν. 4172/2013](#) και προκειμένου να μην προστεθεί εισόδημα ανήλικου τέκνου στα εισοδήματα του γονέα που ενώ θεωρείται κατ' αρχήν υπόχρεος για την υποβολή της δήλωσης, έχει χάσει τη γονική μέριμνα, απαιτείται ευκρινές φωτοαντίγραφο της οικείας δικαστικής απόφασης, από το πρωτότυπο ή από ακριβές αντίγραφο αυτής, οπότε και προστίθεται στα εισοδήματα του άλλου γονέα.

Για την εφαρμογή της [παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Ν. 4172/2013](#) και προκειμένου να μην λογιστεί ως αντικειμενική δαπάνη του γονέα με το μεγαλύτερο εισόδημα, ενώ έχει χάσει τη γονική μέριμνα, η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει βάσει επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης του οποίου κύριος ή κάτοχος είναι ανήλικο τέκνο, απαιτείται ευκρινές φωτοαντίγραφο της οικείας δικαστικής απόφασης, από το πρωτότυπο ή από ακριβές αντίγραφο αυτής, από την οποία να προκύπτει ότι έχει χάσει τη γονική μέριμνα, οπότε και λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη του άλλου γονέα.

5. i) Για την απαλλογία από τη φορολογία εισοδήματος των μισθών, συντάξεων και της πάγιας αντιμισθίας, καθώς και των εισοδημάτων των περιπτώσεων δ' και στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 12 τα οποία εξομοιώνονται φορολογικά με μισθό ([ΠΟΛ. 1098/2016](#) και [ΠΟΛ. 1096/2017](#)), τα οποία χορηγούνται σε πρόσωπα που παρουσιάζουν ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%), απαιτούνται καταρχήν οι γνωματεύσεις των οικείων υγειονομικών επιτροπών του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.), το οποίο συστήθηκε και λειτουργεί μετά την 1.9.2011, σύμφωνα με τις διατάξεις του [άρθρου 6 του Ν. 3863/2010](#). Γίνονται δεκτές και οι ήδη εκδοθείσες γνωματεύσεις πριν την 1.9.2011 (ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του ΚΕ.Π.Α.) από τις υγειονομικές επιτροπές των Νομαρχιών, οι οποίες έχουν δοθεί για οποιαδήποτε χρήση και χρησιμοποιούνται εξίσου για την αναγνώριση της υπόψη φορολογικής απαλλογής επί αόριστον, αν πρόκειται για επί αόριστον κρίση, ή αθλιώς μέχρι την ημερομηνία που λήγει η ισχύς τους, εφόσον είχαν εκδοθεί σύμφωνα με όσα ίσχυαν στο σχετικό φορολογικό πλαίσιο κατά τον χρόνο έκδοσής τους. Εναλλακτικά, ο φορολογούμενος για την πιστοποίηση της ύπαρξης αναπηρίας μπορεί να προσκομίσει και γνωματεύσεις των Ανωτάτων Υγειονομικών Επιτροπών του Στρατού (Α.Σ.Υ.Ε.), του Ναυτικού (Α.Ν.Υ.Ε.), της Αεροπορίας (Α.Α.Υ.Ε.), της Ελληνικής Αστυνομίας και του Πυροσβεστικού Σώματος, δεδομένου ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του [άρθρου 6 του Ν. 3863/2010](#), οι εν λόγω Υγειονομικές Επιτροπές δεν έχουν καταργηθεί και εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους και μετά την 1.9.2011.

Σε όλες τις ανωτέρω γνωματεύσεις, προκειμένου να γίνουν δεκτές, θα πρέπει να διαπιστώνεται και να βεβαιώνεται ρητά το ποσοστό της αναπηρίας του προσώπου που αφορούν, καθώς και το χρονικό διάστημα που προβλέπεται ότι θα διαρκέσει η εν λόγω αναπηρία, ενώ σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να είναι σε ισχύ το φορολογικό έτος για το οποίο ο ενδιαφερόμενος αιτείται την εφαρμογή των οικείων διατάξεων.

Σε κάθε περίπτωση που ο φορολογούμενος λαμβάνει σύνταξη από ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης, επειδή έχει αναπηρία σε ποσοστό τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%), αρκεί να προσκομίζει βεβαίωση του συνταξιοδοτικού φορέα ή απόφαση συνταξιοδότησης ή απόφαση παράτασης της σύνταξης, από την οποία να προκύπτει ότι, κατόπιν ιατρικής κρίσης από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή, συνταξιοδοτήθηκε με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%), ως και το χρονικό διάστημα που προβλέπεται ότι θα διαρκέσει η αναπηρία αυτή. Όταν η σύνταξη αναπηρίας καθίσταται αυτοδίκαια οριστική (παρεκτείνεται για χρόνο αόριστο), για τους ασφαλισμένους όλων των Φορέων, Κλάδων και Τομέων Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, δεν απαιτείται εκ νέου ιατρική εξέταση από αρμόδια Υγειονομική Επιτροπή και για την απαλλογία της από τον φόρο εισοδήματος απαιτείται:

α) απόφαση μονιμοποίησης της αναπηρικής σύνταξης (ή παράτασης επί αόριστο) από τον αρμόδιο συνταξιοδοτικό φορέα και

β) γνωμάτευση της υγειονομικής επιτροπής Αναπηρίας όλων των Φορέων, Κλάδων και Τομέων Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που τελούσε σε ισχύ κατά τη μονιμοποίηση της αναπηρικής σύνταξης, η οποία πιστοποιεί ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω, είτε αυτή αφορά σε γνωμάτευση προ ΚΕ.Π.Α. Υγειονομικής Επιτροπής, είτε γνωμάτευση Υγειονομικής Επιτροπής ΚΕ.Π.Α. από 1/9/2011 και εξής (Γ23/312-30.12.2016 έγγραφο του Ι.Κ.Α.).

Εάν ο φορολογούμενος διαθέτει περισσότερες από μία γνωματεύσεις αναπηρίας, του ίδιου ή διαφορετικών φορέων και η μία εξ αυτών ή και οι δύο έχουν εκδοθεί μέσα στο φορολογικό έτος 2017, πιστοποιώντας διαφορετικά ποσοστά αναπηρίας, τότε λαμβάνεται υπόψη η γνωμάτευση με το ευνοϊκότερο ποσοστό αναπηρίας. Στο επόμενο φορολογικό έτος θα λαμβάνεται υπόψη η τελευταία εκδοθείσα γνωμάτευση.

ii) Για τη μείωση του φόρου κατά διακόσια (200) ευρώ, απαιτούνται τα ακόλουθα δικαιολογητικά, από τα οποία πιστοποιείται η ιδιότητα του φορολογούμενου ή του εξαρτώμενου μέλους του που δικαιούται την εν λόγω μείωση:

α) Προκειμένου για πρόσωπα με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%), γνωμάτευση των οικείων υγειονομικών επιτροπών του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) ή της Ανωτάτης του Στρατού Υγειονομικής Επιτροπής (Α.Σ.Υ.Ε.).

Για την πιστοποίηση του ποσοστού αναπηρίας 67% γίνονται δεκτές, εκτός από τις γνωματεύσεις της Α.Σ.Υ.Ε. και οι γνωματεύσεις που εκδίδονται από τις υγειονομικές επιτροπές της Α.Ν.Υ.Ε., Α.Α.Υ.Ε., της Α.Υ.Ε. της Ελληνικής Αστυνομίας και της Α.Υ.Ε. του Πυροσβεστικού Σώματος, καθόσον ενώ καταργήθηκαν όλες οι Επιτροπές πιστοποίησης αναπηρίας που λειτουργούσαν στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης,

στις νομαρχίες και το Δημόσιο, οι Ανώτατες Υγειονομικές Επιτροπές, Στρατού (Α.Σ.Υ.Ε.), Ναυτικού (Α.Ν.Υ.Ε.), Αεροπορίας (Α.Α.Υ.Ε.), την Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή της Ελληνικής Αστυνομίας και την Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή του Πυροσβεστικού Σώματος, εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους, για την πιστοποίηση της αναπηρίας του φορολογουμένου.

Οι ήδη εκδοθείσες γνωματεύσεις πριν την 1.9.2011 (ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του ΚΕ.Π.Α.) από τις υγειονομικές επιτροπές των νομαρχιών μπορούν να χρησιμοποιούνται για την αναγνώριση της υπόψη φορολογικής ελάφρυνσης επί αόριστον, αν πρόκειται για επί αόριστον κρίση, ή αλλιώς μέχρι την ημερομηνία που λήγει η ισχύς τους.

Σε όλες τις ανωτέρω γνωματεύσεις, προκειμένου να γίνουν δεκτές, θα πρέπει να διαπιστώνεται και να βεβαιώνεται ρητά το ποσοστό της αναπηρίας του προσώπου που αφορούν, καθώς και το χρονικό διάστημα που προβλέπεται ότι θα διαρκέσει η εν λόγω αναπηρία, ενώ, σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να είναι σε ισχύ το φορολογικό έτος για το οποίο ο ενδιαφερόμενος αιτείται την εφαρμογή των οικείων διατάξεων.

Για τη μείωση του φόρου κατά διακόσια (200) ευρώ δεν λαμβάνεται υπόψη επαγγελματική ή ασφαλιστική αναπηρία.

β) Προκειμένου για ανάπηρους αξιωματικούς ή οπλίτες, θύματα πολέμου, καθώς και για ανάπηρους ή θύματα εθνικής αντίστασης ή εμφυλίου πολέμου, απαιτείται σχετική βεβαίωση της αρμόδιας Υπηρεσίας του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Ειδικά για τους ανάπηρους αξιωματικούς ή οπλίτες από πολεμική αιτία και τα θύματα πολέμου αρκούν τα ενημερωτικά σημειώματα πληρωμής της σύνταξής τους, στα οποία αναγράφεται ο αριθμός μητρώου της σύνταξής τους, ο οποίος πρέπει να αρχίζει από 3 ή 4.

Για αξιωματικούς οι οποίοι υπέστησαν τραύμα ή νόσημα που επήλθε λόγω κακουχιών σε πολεμική περίοδο, απαιτείται βεβαίωση της αρμόδιας κρατικής υπηρεσίας που τους χορηγεί τις αποδοχές τους.

Τέλος, για τα θύματα τρομοκρατικών ενεργειών απαιτείται βεβαίωση από τον οικείο συνταξιοδοτικό φορέα ότι ο φορολογούμενος έχει αναγνωριστεί ως θύμα τρομοκρατικής ενέργειας και συνταξιοδοτείται για τον λόγο αυτό, βάσει του οικείου νομοθετικού πλαισίου, όπως ισχύει κάθε φορά.

iii) Σύμφωνα με το άρθρο 20 του ΚΦΕ, οι φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα, δεν δικαιούνται τις μειώσεις φόρου των **άρθρων 16**, **17** και **19 του ΚΦΕ**, εκτός κι αν διατηρούν τη φορολογική τους κατοικία σε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ. και

α) τουλάχιστον το ενενήντα τοις εκατό (90%) του παγκόσμιου εισοδήματός τους αποκτάται στην Ελλάδα ή

β) αποδεικνύουν ότι το φορολογητέο εισόδημά τους είναι τόσο χαμηλό ώστε θα δικαιούνταν της μείωσης του φόρου δυνάμει της φορολογικής νομοθεσίας του κράτους της κατοικίας τους.

Περαιτέρω, οι μισθοί, οι συντάξεις και η πάγια αντιμισθία που χορηγούνται σε ανάπηρους με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%) απαλλήσσονται από το φόρο, σύμφωνα με την περιπτ. ε' της **παρ. 2 του άρθρ. 14 του ΚΦΕ**. Ελλείψει ρητής διάκρισης στον νόμο, αυτά τα εισοδήματα είναι απαλλήσσόμενα του φόρου, ανεξάρτητα από το αν αποκτώνται από φορολογικό κάτοικο Ελλάδας ή αλλοδαπής, εφόσον προσκομίζονται τα οριζόμενα δικαιολογητικά.

Επιπλέον, οι φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα και παρουσιάζουν βαριές κινητικές αναπηρίες σε ποσοστό από ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω ή είναι ολικώς τυφλοί, απαλλήσσονται από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης, για όλες τις κατηγορίες εισοδημάτων τους, εφόσον κατέχουν τα οριζόμενα δικαιολογητικά, καθόσον η παραγρ. 2 του άρθρου 43Α του ΚΦΕ δεν κάνει διάκριση μεταξύ των φορολογικών κατοίκων ημεδαπής και αλλοδαπής.

iv) Αναφορικά με τις εκδοθείσες γνωματεύσεις, ανεξαρτήτως ποσοστού, με διάρκεια αναπηρίας που δεν αφορά στο σύνολο των μηνών του φορολογικού έτους, δεδομένου ότι από τη φορολογική νομοθεσία δεν προβλέπεται ο επιμερισμός της φορολογικής ελάφρυνσης/ απαλλήλαγής στους μήνες της χρήσης, αυτές γίνονται αποδεκτές και ο φορολογούμενος τυγχάνει της προβλεπόμενης μείωσης φόρου ή απαλλήλαγής για ολόκληρη τη χρήση (ΔΕΑΦ Α 1118203 ΕΞ2016/29.7.2016 έγγραφο).

6. Προκειμένου να συμπληρωθούν χρηματικά ποσά που καταβάλλονται για πολιτιστικές χορηγίες του Ν. 3525/2007 στο Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, τα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, τα νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται κάθε φορά, καθώς και τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και τις αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες του άρθρου 741 Α.Κ., που επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς, απαιτούνται τα πιο κάτω δικαιολογητικά:

α) επικυρωμένο αντίγραφο της απόφασης του Υπουργού Πολιτισμού με την οποία χαρακτηρίζεται η απαιτούμενη από το νόμο έγγραφη σύμβαση χορηγίας μεταξύ χορηγού και αποδέκτη της χορηγίας ως πολιτιστική,

β) σε περίπτωση χορηγίας χρηματικών ποσών απαιτούνται και τα πρωτότυπα αποδεικτικά καταβολής των ποσών της χορηγίας και

γ) σε περίπτωση χορηγίας σε είδος ή άυλα αγαθά ή υπηρεσίες, απαιτείται και φωτοαντίγραφο της κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού για την εκτίμηση της αξίας τους, καθώς και τα αποδεικτικά παράδοσης της χορηγίας από τον χορηγό και παραλαβής της από τον αποδέκτη αυτής.

Το συνολικό ποσό που αφαιρείται από το εισόδημα δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του συνολικού φορολογούμενου εισοδήματος. Τα ποσά των δωρεών γενικά, καθώς και των χορηγιών που συμπληρώνονται στους κωδικούς 061-062 δεν πρέπει να έχουν ληφθεί υπόψη για έκπτωση με βάση άλλη διάταξη νόμου.

7. Για τα φυσικά πρόσωπα - επιχειρήσεις που εμπίπτουν στις διατάξεις της [παρ. 5 του άρθρου 73 του Ν. 3842/2010](#) , περί κινήτρων για τη διατήρηση θέσεων εργασίας, απαιτούνται στοιχεία που αποδεικνύουν, τη μείωση κύκλου εργασιών και τη μη μείωση του αριθμού των εργαζομένων, των διαχειριστικών περιόδων που προϋποθέτουν την υπαγωγή στις διατάξεις αυτές, για μείωση των φορολογητέων εισοδημάτων.

8. Τα αλληλοδαπά δημόσια έγγραφα, όπως αυτά καθορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 1497/1984 , προσκομίζονται κατά τα διεθνή νόμιμα (σφραγίδα apostille, προξενική θεώρηση, θεώρηση από το ελληνικό προξενείο, κατά τα οριζόμενα σε διεθνείς συνθήκες που έχουν κυρωθεί με νόμο από την Ελλάδα, κατά περίπτωση). Για τις υπηρεσίες και τα πρόσωπα που δικαιούνται να διενεργούν επίσημες μεταφράσεις ισχύουν τα αναφερόμενα στο αριθμ. 770/ΑΣ3333/11.6.2009 έγγραφο της Ε3 Διεύθυνσης Διοικητικών και Δικαστικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, το οποίο είχε σταλεί, μεταξύ άλλων, με το αριθμ. 1063343/701/0006Δ/1-7-2009 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων και σε όλες τις Φορολογικές Υπηρεσίες, Κεντρικές, Ειδικές Αποκεντρωμένες και Περιφερειακές, με περαιτέρω οδηγίες για την ορθή εφαρμογή (σχετ. παρ. 4 της [ΠΟΛ. 1201/2017](#) απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.)

9. Προκειμένου να δηλωθεί εισόδημα αλληλοδαπού προσωπικού των εγκατεστημένων στην Ελλάδα γραφείων σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 89/1967, φορολογικών κατοίκων εξωτερικού, το οποίο δεν προκύπτει στην Ελλάδα, απαιτείται ως δικαιολογητικό το παραστατικό εισαγωγής χρηματικών κεφαλαίων σε λογαριασμό Τράπεζας που εδρεύει στην Ελλάδα. Τα ποσά αυτά αναγράφονται στους κωδ. 781-782 του εντύπου Ε1.

Ός προς τα εισοδήματα του αλληλοδαπού προσωπικού των εγκατεστημένων στην Ελλάδα γραφείων σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 89/1967, φορολογικών κατοίκων Ελλάδας, που δεν προκύπτουν στην Ελλάδα και βάσει της [παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 4172/2013](#) δεν υπόκεινται σε φορολογία, δηλώνονται στους κωδικούς 659-660 του εντύπου Ε1.

10. Κατά τα λοιπά, η δήλωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2017 συνοδεύεται, κατά περίπτωση, από τα δικαιολογητικά που ορίζονται στις [ΠΟΛ. 1088/2015](#) , [1132/2015](#) , [1041/2016](#) , [1096/2016](#) και [1034/2017](#) αποφάσεις Γ.Γ.Δ.Ε. και Διοικητή Α.Α.Δ.Ε. , όπως ισχύουν.

11. Εφόσον κάποια από τα δικαιολογητικά που ορίζονται με την παρούσα έχουν ήδη συνυποβληθεί με δηλώσεις προηγούμενων ετών στη Φορολογική Διοίκηση ή έχουν διαφυλαχθεί σε περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής ή υπάρχει διαθέσιμο ηλεκτρονικό αρχείο και δεν έχει επέλθει κάποια μεταβολή στα στοιχεία που αναγράφονται σ' αυτά, δεν απαιτείται η έκδοση νέων δικαιολογητικών. Αρκεί να υποβληθεί υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986, στην οποία θα αναγράφεται το φορολογικό έτος που αφορούσε το κάθε συγκεκριμένο δικαιολογητικό που τυχόν υποβλήθηκε, ότι δεν έχει επέλθει μεταβολή στα στοιχεία που αναγράφονται σ' αυτό και με την προϋπόθεση ότι, αν το συγκεκριμένο δικαιολογητικό είναι ορισμένης χρονικής ισχύος, καλύπτει και το φορολογικό έτος 2017.

Άρθρο 6

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 12 Απριλίου 2018

Ο Διοικητής

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ

Το περιεχόμενο αυτό προστατεύεται από τον νόμο περί πνευματικής ιδιοκτησίας.

Εκτύπωση από την Τραπεζα Φορολογικής Ενημέρωσης από την Epsilon Net.

Συνδρομητής: